

Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXI. № 11-12 (червень) 2014

Прочитайте:

- ❖ Тарас Шевченко: поема «МАРІЯ» – остання лепта рідному народу (II)
- ❖ Свято Тараса Шевченка в Румунії: погляд з України
- ❖ Справжнє відкриття – українські села Марамурешу
- ❖ Фестиваль: «Традиції українців-гуцулів Буковини»
- ❖ Спогади з негостинського культурного дому
- ❖ Зустріч після 45 років
- ❖ Сторінку письменника

«Ой вишеньки-черешеньки,
Червоні, спілі,
Чого ж бо ви так високо
Виросли на гіллі!»

«Ой того ми так високо
Виросли на гіллі, –
Якби зросли низесенько,
Чи то ж би доспіли?»

«Вишеньки» – Леся Українка

Шановні гості,

Ось, зустрічаємось знову в Сату Марє під час найважливіших історичних моментів для українського народу, який протягом багатьох років зазнав чимало випробувань. Подія, в якій беремо участь, – опублікування книги «Тарас Шевченко, апостол української нації», зокрема, примітна тим, що виступає частиною серії заходів на честь 200-річчя з дня народження генія українського народу Тараса Шевченка, який всією своєю силою виступав за відродження української нації.

У ці драматичні моменти українській державі загрожує небезпека під вагою власних структурних недоліків і вразливостей, через недостатно кристалізований політичний і національний проект, без реальної підтримки з боку Заходу і всіх її громадян, як ми бачимо щодня на всіх каналах ЗМІ.

Щоб йти далі, Україна потребує реформ, нового державного проекту і роз'яснення основ-

Слово Голови СУРУ Степана Бучути у Сату Марє

них варіантів своїм громадянам. Рано чи пізно, виявиться, що політичні рішення не можуть нескінченно ігнорувати реальну волю народу до незалежності, територіальної цілісності і кращого життя.

Відбудеться саме те, чого прагнуть з усією пристрасною переважною більшістю громадяни України: і ті, що на заході і ті, що на сході. Їх бажання не дуже глибоко розрізняються, і сьогоднішня ситуація в Україні дійсно трагедія, поганий сон, якого Шевченко ніяк не міг собі уявити.

Я радий, що тепер в Сату Марє ми змогли опублікувати цю книгу як знак того, що все, що

українське, не вмере, не загине.

В свою чергу, хочу привітати нашого колегу Михайла Мачоку, всіх членів Сатумарської Філії Союзу Українців Румунії і згідний з ним, що вручення диплома імені Тараса Шевченка – це визнання всіх наших зусиль за збереження національної культурної спадщини нашого Кобзаря.

Також хочу привітати всіх тих, хто вніс свій вклад у задум, розробку і друк даної книги – істинно друкований пам'ятник.

Україна і світ

Революція плюс люстрація

Здивувавши, в найкращому сенсі цього слова, весь світ і поставивши Україну на поріг нового життя, революція на столичному Майдані Незалежності залишиться небезпечною, якщо в країні не відбудеться докорінна зміна несправедливої, наскрізь корупційної і байдужої до українських національних інтересів політично-олігархічної системи. Не було б проблеми, якби та потворна система трималася лише на недосконалому законодавстві і хибних державних структурах. Бо це піддається виправленню. Але біда має болючий людський вимір: злочинному режимові, до самого його повалення, заповідливо служили тисячі і десятки тисяч урядовців різних рівнів. І далеко не всі вони позникали з владних крісел, далеко не всі переродилися під впливом Майдану.

Звідси випливає тяжке, але неминуче завдання люстрації, морального очищення суспільства: воно мусить позбутися всіх посадовців, скомпрометованих тісними зв'язками з кримінальною януковичівською «вертикаллю», а передусім тих, котрі своєю діяльністю свідомо шкодили Українській державі. Наприклад, хіба не є диким, що на 23-му році державної незалежності свої позиції все ще зберігає колишня компартійна номенклатура? і дістає заслужені брехнею і підлістю державні пенсії – на відміну від досі невизнаних вояків УПА, котрі жертвували життям за свободу і незалежність України.

Чому ж люстрація на практиці виявляється таким тяжким завданням? Чому воно вдалося в Чехії, Польщі, країнах Прибалтики, а в Україні вже місяці тривають безвислідні розмови про це, хоч активісти Майдану ще на початку березня створили Люстраційний комітет на чолі з принциповим і чесним Єгором Соболевим?

Перша причина – політичне безволля «нової-старої» влади, друга – страшний опір з боку корупційної «гвардії» у Верховній Раді, яка вперто не бере до розгляду законопроекти щодо люстрації. Звучать провокативні аргументи: мовляв, радикали хочуть розпочати «полювання на відьом», помсту, переслідування за політично-партійними ознаками тощо. «Регіонали» і комуністи опираються, кричать, підмінюють поняття, бо – знає кішка, чиє сало з'їла.

Головним сенсом морально-політичного очищення українського суспільства – заборони займати державні посади чиновникам, скомпрометованим антинаціональною поведінкою або корупційною діяльністю – є повернення довіри української спільноти до влади, визнання її своєю, народною. Саме тому процес люстрації слід розглядати з точки зору особливо важливого національного інтересу. Люстрація є прямим продовженням революції і її логічним завершенням. Успіх цього процесу означатиме, що тяжку спадщину тоталітарного минулого буде в Україні нарешті подолано. Цим Майдан-2014 буде відрізнятися від Майдану-2004, який не привів до якісних суспільних змін, оскільки у своїх гаслах навіть не порушував підставового питання люстрації.

(«Свобода», США)

Озброєний нейтралітет об'єднає Україну

Після Будапештського меморандуму 1994 року цілісність України трималася на позаблоковості та балансуванні між Заходом і Росією. Українська влада вважала, що немає потреби витратитися на власну армію, оскільки покладалася на зовнішніх гарантів суверенітету.

Порушення 19-річної рівноваги спричинив Віктор Янукович, який минулого року, задля легалізації своїх капіталів, стрімко рвонув на Захід. Після гострої реакції Росії він, побоюючись за своє життя, ще стрімкіше рвонув до Москви.

Після втечі В. Януковича розхитування ситуації продовжила нова влада, яка взяла курс на прискорене входження до Євросоюзу і, як логічне продовження, НАТО. Це ще більше стривожило Москву, яка негайно анексувала Крим і почала підривною діяльністю на Сході України. Головна мета – не допустити розміщення на українській території ракетно-ядерної зброї Альянсу. Про це російський Міністер закордонних справ Сергій Лавров заявив 5 березня.

Останнім цвяхом у труну балансу-1994 стала млява реакція Заходу на московську агресію. Тож уже у квітні 2014 року були остаточно зруйновані три засадничі міти: «братній російський народ», «Захід нам допоможе» і «міжнародні гарантії».

Після війни завжди настає мир, а будь-яке порушення рівноваги завжди завершується її поновленням. Новий баланс може мати тільки дві реалізації.

Перший варіант: розділення України між Заходом і Росією, причому ще не відомо, кому належатиме Київ. При цьому Україна перетворюється на фронтону зону між двома ворожими сторонами. Ті, хто досі вимагає входження України до ЄС, фактично погоджуються з утратою не тільки суверенітету, а й територіальної цілісності. Якщо ж говорити про НАТО, до цього військового союзу зможе увійти тільки частина України.

Цей варіант, як компроміс між Заходом і Росією, задовольняє українську правлячу верхівку, адже вона зберігає свої владу і власність: просто одні переходять під протекторат Заходу, а інші – Москви. Судячи з млявої реакції «нової влади» і місцевих «еліт», розчленування України їх не лякає. Навпаки – надихає, адже війна надійно заблюкувала теми люстрації та антикорупційних заходів. Дослідники припускають, що цей варіант уже помалу реалізують.

Проте таке майбутнє – не для українського народу. Адже це не тільки втрата можливості чинити з власної волі. Погодитися на розчленування України – означає погодитися на її розграбування Заходом і Росією, в яких багато своїх економічних та соціальних проблем.

Другий варіант: оскільки на зовнішні гарантії відтепер може покладатися тільки хворий на втрату пам'яті, цілісність і суверенність України забезпечує вона сама. Іншого гаранта не існує. Очевидно, професійної армії вже не досить: необхідна чисельна народна самооборона за швейцарською моделлю, пристосованою до наших умов. Для колишніх «гарантів» це також буде компроміс: Росія задоволена, що в Україні немає американських ракет, а Захід вдовольняє те, що Україна не дісталася Росії, український нафтогазовий транзит далі працює.

Для українського народу це буде величезна перемога, адже постійний нейтралітет і військова самодостатність – це реальна незалежність і втілення одвічної національної мрії, записаної одним словом – воля.

Проте такий варіант категорично відкидає корумпована владна верхівка. Адже якщо народ організований і озброєний, визискувати його неможливо. До того ж доведеться відповісти за скоєні злочини: хтось утратить майно, а хтось – і свободу.

Ось такі варіанти майбутнього. Якщо люди й далі вестимуться на маніпуляційний псевдо-вибір «Захід або Росія», Україна неминує буде розділена на ворожі половини, кожна з яких перебуватиме під владою теперішньої «еліти». Якщо ж оберуть шлях озброєного до зубів постійного нейтралітету без ЄС, Митного союзу і корупційної влади, виявиться, що він чудово об'єднує схід і захід України, несе волю, мир і процвітання.

Урешті-решт, хочеш миру – готуйся до війни. Сучасним підтвердженням цієї істини є нейтральна Швейцарія, де найвища міра озброєності цивільного населення вдало поєднується з найвищою якістю життя.

Ігор КАГАНЕЦЬ, Україна

Справжнє відкриття – українські села Марамурешу

*Доброго дня, шановна редакція
Українського вісника!*

*Кілька місяців тому побувала в
селах повіту Марамуреш і вирішила
написати про свої враження, мо-
жливо у Вас буде бажання надруку-
вати матеріал.*

*У мене ще є питання, чи не знаєте
ви, як можна зв'язатися (хоча б
інтернетом) з Союзом Українців
Румунії?*

Дякую.

Восени 2013 року мені довелося вперше побувати в українських селах повіту **Марамуреш**. Так вже склалося, що я займаюся вивченням та пропагандою традиційної музичної культури. Часто буваючи в фольклорних експедиціях в селах Тячівського та Хустського районів Закарпатської області, я й уявлення не мала про те, як живуть люди по іншу сторону Тиси. Тому справжнім відкриттям для мене стали українські села повіту Марамуреш, які зберегли (подекуди й краще, ніж на українській землі) давні народні традиції.

Мараморош – це історична назва колишнього комітату (адміністративної одиниці) Угорського королівства, який був утворений у 1385 році. До його складу входили Хустський, Тячівський та Рахівський райони Закарпатської області та повіт Марамуреш в Румунії. За свідченням археологів, на цій території ще з IX століття проживало слов'янське та волоське (румунське) населення. Після Другої світової війни, коли комітат Мараморош було поділено між Українською РСР та Румунією, державний кордон було проведено уздовж річки Тиса без урахування етнічного фактору. Таким чином, близько тринадцяти населених українцями сіл стали фактично відірваними від більшої частини української етнічної території, а частина румунських сіл опинилася у складі Української держави.

За спостереженнями етнологів, більшість українського населення повіту Марамуреш за етнографічними ознаками належить до гуцулів, трохи менший відсоток з них – долиняни. Зокрема, відмінною ознакою етнографічної групи гуцулів є розселення у високогір'ї, вівчарство як основний тип господарства, а також діалектні та етнографічні особливості.

Фольклористи, що вивчали традиційну культуру Карпат, ніколи не досліджували цілісно всю територію комітату Мараморош. Зокрема, видатний український етномузиколог Володимир

Гошовський у своєму огляді музичних традицій Закарпаття (у відомій у колі фольклористів збірці «Украинские песни Закарпатья» 1968 р.) обмежився оглядом територій уздовж Тиси, а державний кордон не дав змогу вченому охопити частину етнічної української землі, яка знаходиться в складі Румунської держави.

На жаль, деякі жанри, про які Гошовський писав у 60-х роках, на сьогодні вже втрачені. Буваючи в експедиціях на Тячівщині та Хустщині, вже майже немає можливості зафіксувати те, про що писав дослідник. Проте, як виявилось, подібні до описаних Гошовським жанрів побутують ще в селах повіту Марамуреш. Багатьма науковцями відзначалося, що на «маргінальних» землях (на тих, які з різних історичних причин опинилися у складі іншої держави) краще зберігається культура. І справді, за рахунок ізоляваності від більшої частини етносу вони ніби «консервують» кращі зразки архаїчної традиції.

Зокрема, відгомін стародавніх традицій, що, до прикладу, втрачені вже на українській території, є звичай **вбирання у традиційний одяг на недільну Літургію**.

Архаїчними та майже вже забутими є жанри, які виконувалися під час роботи, так звані **«трудові пісні»**. Зокрема, нами зафіксовано сінокосні пісні (с. Луг від Михайла Бобрюка 1944 р.н.) та спів під час збирання черешень (с. Ремети від Манзюк Марії, 1950 р.н.). В. Гошовський писав про такий саме жанр, який колись співали під час копання картоплі в селі Теремля (Тячівський район).

Дуже давніми і добре збереженими є описи давніх **звичаїв та обрядів**, а також такі жанри як **колядки, весняні ігри та весільні пісні та ладканя**, які довелося у великій кількості записати в селах Луг, Бичків, Кричунів, Бистрий, Вишавська Долина, Красна, Рускова, Кривий, Поляни та Ремети. Зокрема, колядки на Новий Рік та ладканя є такими самими, які колись

співали в Рахівському районі Закарпатської області.

Гарно збереженою є і давня **інструментальна традиція**. Зокрема, тут побутують телинки, флюяри, трембіти та інструментальні капели-ансамблі, які були записані в селах Рона де Сус, Бистрий, Рускова, Кривий та Поляни.

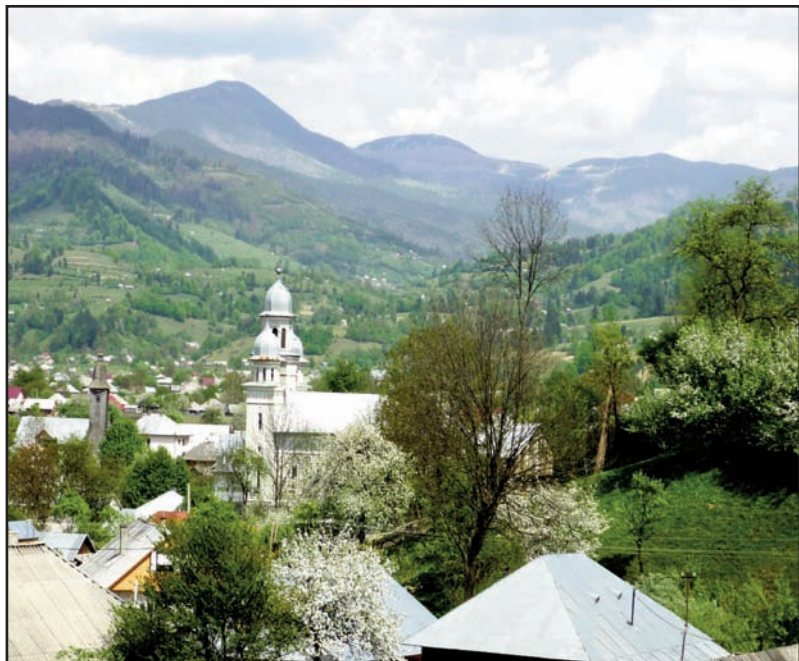
Цікаво, що на Закарпатті дуже популярною є балада про опришка Пинтю, який, як виявилось, був попередником знаменитого Олекси Довбуша та народився в с. Мегаожа, повіту Клуж, південніше Марамороша. Цікаво, що в румунському фольклорі також побутує балада про Пинтю Хороброго. Взагалі спільність побуту та господарства, зокрема, характерне для високогірних частин **вівчарство** зумовило взаємообмін деяких пісень або ж окремих тем та сюжетів між українцями і румунами. Про це, зокрема, писав польський дослідник Ян Бистронь. В роботі **Polska piesn ludowa (1925)** вчений сформулював концепцію, яка пояснює багато спільностей у пісенному фольклорі різних народів, що населяють зону Карпат тим, що місцеві мешканці здавна вимушені були займатися відгінним полонинським скотарством. Вчений вважав, що ці специфічні обставини відіграли важливу роль в об'єднанні музичного простору цієї гірської території. Він дав назву цьому явищу **«карпатський цикл пісень»** – коло пісень із подібною тематикою, які переймали та поширювали карпатські пастухи різних національностей, мандруючи гірськими луками впродовж п'яти місяців, доки тривав сезон випасання.

Карпатський цикл – це група різних за змістом пісень, дотичних баладам. Зокрема, на території Мараморощини мною були зафіксовані три балади зі згаданого циклу – балада про Пинтю **«Сидит Пинтя у темниці...»**, про Довбуша **«Ой попід гай зелененький ходить Довбуш молоденький...»** та про Янчія **«Ой там, за гором, оре Анця сивим волон...»**.

Таким чином, можна констатувати, що не дивлячись на цивілізаційні процеси та швидкоплинний темп життя у XXI столітті, села Мараморощини законсервували давні традиції, які потрібно якомога швидше зберігати, захищати та досліджувати, оскільки, на жаль, чим далі, тим все швидшими та невідворотними є процеси загасання культурної традиції.

Окрему подяку хочеться висловити працівникам ліцею ім. Т. Шевченка в м. Сігет, керівникам місцевих будинків культури (пану Ігорю з с. Кричунів, панові Миколі з с. Бистрий, пані Міхаелі з с. Рускова, пану Василю з с. Кривий) та інформантам за те, що приділили час та допомогли у такій нелегкій справі збирання та збереження музичного фольклору. Сподіваюся на подальшу співпрацю!

Анна ПЕЛІНА
Фото: Степан Бучута

Нещодавно у Мілішівцях (нині місто) Сучавського повіту відбулася зустріч випускників 1969 року восьмирічки села.

Запросив мене на цю зустріч викладач Дмитро Кирилук, мій односельчанин (він викладав тут сім років) та полковник Михайло Прісекар, випускник та організатор зустрічі.

Йому допомагали бувші випускники Георгій Песеїле, Петро Волощук, Георгій Лаурус та Гарофіна Озаркевіч.

Прибувши до гімназійної школи Мілішівців, я мав радість зустріти викладачку математики Вікторіцу Бузнян-Цікал, мою бувшу колегу часів студентства. Ми не бачилися 45 років.

В 1969 році восьмирічку закінчили два класи: VIII-А та VIII-Б.

На жаль, керівниці класу А Тамара Павлюк та класу Б Касандра Келару померли, так що каталог читала учителька Евдокія Подюк.

Треба нагадати, що випускники VIII-Б мали щастя побачити свою учительку Евдокію Подюк та класного керівника Івана Воящука.

Учні, які закінчили восьмирічку 1969 р., вивчали українську мову від першого до п'ятого класу, так що вони зможуть прочитати цю статтю.

Зустріч після 45 років

Всі цікавилися як можуть дістати «Український вісник». Я обійцяв їм допомогти.

Ось і викладачі, які закінчили українську педшколу чи ліцей у місті Сереті, які тут працювали:

Юрій Козменюк, Віоріка Мігалчук, Дарія Павлюк, Тамара Павлюк, Евдокія Подюк, Юрій Подюк, Дарія Серединчук, Теофіль Серединчук, Лідія Гуцуляк, Дмитро Кирилук та Іван Воящук (закінчив в Сітеті).

Слово бере Михайло Прісекар: «Шановні викладачі, пані і панове, дорогі колеги, поздо-

рочляю вас з нагоди зустрічі випускників 1969!

Сьогоднішня зустріч нагадує нам, що в нашій житті є неписаний закон – закон нашого повернення. Ми повертаємося у хату, де народилися, в наше дитинство, повертаємося в школу, де училися. Якщо ми не мали би спогади, то не мали б мабутьного...

Хочу подякувати меру Мірчі Лаурису і директору школи Івану Турлюку, які нас підтримали».

Під час читання каталогу кожний розказував коротенько про своє життя на протязі останніх 45 років. Одні залишилися у Мілішівцях і вирощують капусту та огірки, інші закінчили різні школи і стали педкадрами, економістами, офіцерами і тд.

Всі підкреслили, що в ті часи школа була серйозна.

Викладач математики Іван Воящук: «Для мене честь брати участь на цій зустрічі. Я дуже радий вас бачити, роки минули ... Було тяжко? Було легко? Та вже напевно було гарно!»

Наступна зустріч через п'ять років!

Микола КУРИЛЮК

Фото автора

МОВЧАННЯ НЕ ЗАВЖДИ ЗОЛОТЕ

«На всіх язиках все мовчить, бо
благоденствує...»

Тарас Шевченко

З дозволу сказати, мовчання не завжди золоте. Має воно вартість дорогоцінного металу лише тоді, коли замість ляпнути дурницю, краще прикусити язика, або, як кажуть стародавні латинці – *«якби ти був би змовчав, то філософом би став»*.

Але ті ж латинці устами чи пером славнозвісного політичного діяча, оратора, філософа і письменника Ціцерона мовлять: *«Кум тацент, кламант»*, себто: *«коли мовчать, кричать»* чи *«їхнє мовчання – гучний крик, красномовне мовчання»*.

Таке мовчання загрозове насамперед тоді, коли існує «корпус делікти» – речовий доказ злочину чи вини.

В історії людства всі тирані, диктатори, від, скажімо, кривавого римського імператора Нерона до жорстокого інквізитора Торквемади, до Гітлера і Сталіна чи Чаушеску, приховували «корпус делікти» терором, який примушував «рабів отих німих» (Шевченко) мовчати, але час не працював на їхню користь, бо вони не були вічні, а «раби німі» вічні, бо їх мільйони. Досягнувши критичної точки, їх мовчання мусило перерости у «гучний крик» могутнім вибухом і змести злочинців з арени історії.

В супереч урокам історії, плем'я тих, хто намагається тримати своїх підлеглих у мовчазній покорі, не переводиться. Один з прикладів – це диктатор з фальшивим лиском демократа Віктор Янукович, котрий довів Україну до краю пропасті і котрого змів Євромайдан вибухом народного гніву на чолі зі справжніми патріотами, та, на жаль, ціною крові. До того ж втручання «старшого брата» призвело до ущерблення територіальної цілісності України і до розколу українського суспільства, який загрожує поступу України до справжньої демократії і правової держави.

Протилежність «Кум тацент, кламант» – це вільне волевиявлення народу. Тому, наприклад, у стародавній Греції і стародавньому Римі виникають демократичні форми правління – *Агора* (народні збори) і *Форум* (площа, на якій відбуваються народні збори).

Пізніше, за часів Середньовіччя, наприклад, в Англії була складена «Велика Хартія вільностей», законодавчий акт, підписаний королем Іоанном Безземельним у 1215 році, у Київській Русі князь Володимир Мономах склав «Руську Правду» у дванадцятому столітті, а ближче до наших часів появилася Конституція гетьмана Пилипа Орлика. Ці законодавчі акти лягли в основу новітніх конституцій, а вони, у свою чергу, стали джерелом всіх демократичних форм керівництва, зокрема статутів, за якими діють політичні партії у правових державах, неурядові, громадські організації, між якими числяться і Союз Українців Румунії.

П роблеми виникають тоді, коли правителі, президенти держав (див. Чаушеску чи Янукович) керівники політичних партій чи громадських організацій, відчувачи свою всесильність, грубо порушують положення найвищих законодавчих актів і статутів, всілякими утисками, опираючись на репресивний чи підкуплений апарат, примушують загаль (виборців) мовчати, забуваючи, чи нехтуючи тим, що те мовчання є, по суті, гучним криком, який раніше чи пізніше вилиється у непокору і справедливість впливе на поверхню. (*«Свобода»*, США)

Р озмова у редакції «Вільного слова» між головою Комісії з питань освіти Романом Петрашуким та головним редактором часопису Іваном Ковачем, бувшим генеральним інспектором у Міністерстві освіти та виховання про стан українського шкільництва, брак педкадрів і українських підручників, про причини, які завадили нам відродити школи з рідною мовою викладання за останні понад два десятиріччя. Кажу і я своє слово.

Питання пекуче, від якого залежить існування української меншини у майбутньому. Бо не може не тривожити невблаганне зменшення чисельності українського населення: від 67 тисяч за першим пореволюційним переписом до трішки більше 50 тисяч за останнім.

Н е скажу, що за цей час не було тривожних сигналів про стан нашого шкільництва. Вони були на сторінках

А наші Агори де?

сурівської преси, на нарадах педкадрів, на зустрічах у Міністерстві освіти і в СУРі з представниками міністерства, зокрема, я мав серію статей про рівень українських підручників, які назвав «латаними-перелатаними», було перекладено ряд підручників, включно і мною, на українську мову, та цього замало.

Дотепер ще не було зроблено всебічного аналізу стану нашої освіти, не винесено його на

загальне обговорення. На сурівських з'їздах були здебільшого статистичні звіти (кількість шкіл і учнів, які вивчають рідну мову), без проникнення у причини і наслідки занепаду освіти рідною мовою.

Щ е за часів головування Степана Ткачука точилися розмови, зокрема, на сторінках наших газет, про необхідність заснування Асоціації українських учителів, навіть скликання з'їзду українських педкадрів. Та все залишилося на рівні добрих намірів. А втім такі організовані форми роботи могли б стати Агорами, на яких би вияскравилися корені негараздів у нашому шкільництві та намітилися конкретні і цілеспрямовані напрямки дій для його відродження. Зробімо нарешті це, і майбутні покоління українців будуть нам вдячні.

Чому видніша тріска під лісом?

П одеколи до мене, як шеф-редактора «Українського вісника», доходять чутки про те, що той чи інший кореспондент-співробітник, незадоволений тим, що висланий до часопису «матеріал» (стаття, вірші, включно гумористичні для «Смішної сторінки», чи дописи іншого ґатунку) не надрукований на його сторінках. Як правило, скривджений автор усю вину перекладає на редактора, мовляв, той не помістив на сторінках газети його «дітище» із суто суб'єктивних причин: особистої антипатії (уявної!), надто високих претензій до написаного (нібито він усе знає і на всьому розуміється), або через те, що дописувач десь-колись неґречно висловився на адресу редакційного «босса».

На мій подив, майже ніколи автор не відчуває ні крихти власної вини: може, стаття була неактуальною, може, хтось уже написав на дану тему і написав краще, матеріал був «запозичений» з чужого города, гумористичні вірші не мали ні краплі гумору, дотепної іронії, до того ж були написані неправдо і навіть при якнайбільшому бажанні їх неможливо було «поставити на ноги».

Х очу запевнити невдоволених, що, відкривачи конверт чи маючи компютерну верстку одержаних матеріалів, я ніколи, дотримуючись професійної деонтології, не оцінюю автора як фізичну особу, не керуюся симпатією чи антипатією до нього, не зважаю на його позитивне чи негативне ставлення до мене. Єдиний критерій – це актуальність теми, вчасність і кількість корисної інфомації у разі газетних статей, а в разі літературних текстів – художній рівень.

Як правило, статті виправляю з стилістичного і мовного кута зору, бо пишуть нам люди, які часто недостатньо володіють літературною українською мовою, до того ж вони далекі від журналістики.

Можу навіть признатися, що з кожним одержаним «матеріалом» я поводжуся, як із «писаним яйцем», бо сурівська преса має, на жаль, вельми мало кореспондентів із зон із компактним українським населенням, про що застерігаю вже понад двадцять років, та без видимих результатів.

Б ільше того: не викидаю відразу у кошик незграбні вірші (включно гумористичні), а «впріваю» над ними, якщо є надія, що після виправки зможу надрукувати їх. Роблю це не із симпатії до автора (чи забракую з антипатії), а із бажання порадувати читачів, а також дати «непрямої урок» про те, як треба писати.

Буває і так, що деякі кореспонденти посилають до редакції анекдоти, гуморески, переписані з збірників чи з інтернету, видаючи їх за свої.

Це означає привласнення чужого. Такі речі «Український вісник» не друкує, а якщо вони цікаві, зазначає, що тільки подав, а не написав їх такий-то кореспондент. Не можу допустити, щоби читачі засуджували нас за некомпетентність...

Фестиваль: «Традиції українців-гуцулів Буковини»

Під такою назвою відбувся фестиваль у селі Палтіну Сучавського повіту. Проведення такого фестивалю в Палтіну – це дуже розсудливо, бо в цьому селі проживає переважна частина українців-гуцулів, котрі не віддаляються від свого кореня.

Як співробітник «Українського вісника», 2005 чи 2006 року я протягом цілого дня зустрічався тут із отцем-парохом, директором школи Дмитром Харюком та викладачами восьмирічки, а також із газдинями села, бо вони ті, котрі стараються зберегти матеріальну і духовну культуру села. Пам'ятаю всіх тих, котрі мені дали інформації про життя цього славного гірського гуцульського села.

Село Палтіну колись між першими мало сільський банк, школу, де вчилися діти гуцулів. За Австрійської імперії навчання велося рідною українською мовою, а також вивчалася німецька, як державна мова. У міжвоєнний період учні навчалися по-румунськи, а після другої світової війни за комуністичного режиму певний час існувала українська школа, а потім знову навчання велося на румунській, але діти за бажанням родичів майже всі проходять курси української рідної мови.

У цьому селі я пізнав знамениту учительку, румунку, Лукрицію Харюк, дружину директора школи Дмитра Харюка, котра боролася і підтримувала українську мову. Гуцульським діалектом вона володіла дуже добре, організувала писанкарок, не допускала «толочити» їх автентичність. Разом із жінками села виступала на різних виставках та конкурсах. Вона мені сказала, що гріх цуратися такої багатой матеріальної культури.

В цьому селі я записав десятки гуцульських співанок від Євгенії Шутак та Івони Григораш. Багато із них подані у збірнику «Ой багата Гуцулія», котрий вийшов у Бухаресті 2003 р.

Сьогодні в селі діють музей старожитностей, знаменитий вокальний гурток «Полонинка», котрий вже брав участь і на міжнародних фестивалях.

Ось коротенько аргумент організування у Палтіну такого фестивалю.

Подія організована Союзом Українців Румунії, котрий був єдиним спонсором – сказав на відкритті фестивалю Ілля Савчук, заступник голови Сучавської філії СУР та голова місцевої організації українців. Дальше Ілля Савчук представив присутніх на фестивалі, а саме: Івана Марочка, депутата Румунського Парламенту із сторони СУРу, Тимофія Маковей, професора-доктора Яського університету «Александру Йон Куза», уродженця села Палтіну, котрий написав багато статей про своє рідне село, Вірджіла Сагіна, примаря громади Ватра Молдовіцей, до складу якої входять українські села Палтіну та Чумирна. Також були присутні інж. Борис Петрашук, голова Сучавської філії СУР, Віктор Семчук, голова Ботошанської філії СУР, заступник голови СУРу Віктор Григорчук, голова Яської філії. У залі були присутні голови місцевих організацій СУРу із Бродини, Ульми, Радівців, Балківців, Молдови Сулиці та члени Сучавського комітету СУРу.

Після вітальних слів депутата Івана Марочка, примаря громади, Борислава Петрашука, Віктора Семчука, Віктора Григорчука та Петра Шоймана, керівника гуртка «Козачок», з Балківців, університетський проф. др. Тимофій Маковей закінчив вітальні слова.

Ілля Савчук, відповідальний оргкомітету фестивалю, як модератор підкреслив, що жаліє відсутність марамороських сурівців, котрим вислав запрошення і пояснив присутнім розгортання фестивалю, який мав дві частини: перша – популяризація гуцульських традицій, а друга – артистична.

Фестиваль вніс багато новин: присутність гуцульської кухні, кулінарні вироби для будня та великодніх свят. Були присутні різьб'ярі, малярі та писанкарі різних поколінь. У залі дому культури кожний колектив мав свій стенд для експонатів. Найбільші стенди були із Палтіну та Бродини. Це не означає, що стенди із Ізвоареле Сучевей чи Молдови-Сулиці, Молдовиці були незначними.

Із Бродини прийшла Ілена Торак із пасхальним кошиком, в якому знаходилися гуцульські великодні м'ясні, молочні і рослинні продукти: гуцульська домашня бужена ковбаса, бужена солонина, бужене свинське м'ясо (бужениця), сир, масло, яйця білі варені, яйця червоні, галунки, писанки, хрін, зелений часник, посередині кошика лежала спеціально випечена паска – кругла із бриндзою. Пасхальний кошик був покритий гуцульським вишитим рушником.

Вона, також знаменита писанкарка-учасниця різних національних і міжнародних виставок та конкурсів писанкарства, прибула на фестиваль із нелакованими писанками, так, як то було в давнину.

Також із Бродини прийшла Валерія Пінтеску, випускниця мистецького лицю (відділ – образотворче мистецтво), із живописом на дереві: Матір Божа із дитям, Ісус Христос розп'ятий, Тайна вечеря та інші. Її мати, Валерія Попеску, гуцулка, родом із села Конунський, що входить до громади Бродина, чудова писанкарка ще з дитячого віку. Для фестивальної виставки вислала понад 40 лакованих чудових писанок.

На фестивалі, як сказано, було багато новин. Одна з них – традиційна гуцульська кухня. Кожна газдиня коротенько розповіла про страви, які вона готує. Пояснення були короткі, бо гуцульські страви, хоча вони надзвичайно смачні, готуються легко, але потребують трошки практичних умінь.

Із Палтіну газдиня Летіція Савчук, славна кухарка в селі і не лише, принесла велику барабуліну кулешу, бринзу, сир, вурду, гуслінку, маченку із ковбаси, бужениці з яйцями. З Молдови Сулиці були: голубці в буряковому листі із сметаною, книші, єшниця, паліниці або пляцкі, як кажуть гуцули, в компонент яких входить тільки мука та вода. Паліниці випікають на плиті (шпаргаті).

Мар'яна Михно із Ізвоареле Сучевей, крім пирогів із бринзою та пісними, прибула із грибами у сметані з часником та іншими стравами.

В кінці кулінарної презентації газдині запросили «до стола» і скоренько спорожнився пасхальний кошик Ілени Торак. Я покуштував від Летіції Савчук із Палтіну гарячої барабуліної кулеші, також зупинився коло стенду викладачки Надії Бойчук Лазар із Молдови Сулиці.

Я спостеріг, що було багато споживачів таких, як я.

З гуцульської гастрономії я запам'ятав, що гуцульські страви багатокалорійні, бо працювати лісорубом, косити, а також просто ходити гірськими стежками нелегко, для цього потрібна висококалорійна їжа.

Присутні на фестивалі мали нагоду бачити виставку вже старшої людини – Константина Мойси із Чумирни. Це підкладки для оленячих рогів, різні вироби із дерева для домашніх потреб.

Друга частина фестивалю була відведена артистичним виставам. Перед присутніми виступили гуртки: «Замкова надія» з м. Серет, «Ізворашул» із Ізвоареле Сучевей підготовлений отцем парохом Валентином Арделяном, «Полонинка» із Палтіну, «Надія» із Калинешт-Купаренку (М. Миндріштяну) та інструментальний гурток «Гуцульські акорди» під проводом Павла Костиля – учня XII класу із с. Нісіпіту.

Гарно виступили солісти Феліція Облизнюк, яка виконала кілька співанок із гуцульського та румунського фольклору.

Як учасник різних артистичних подій, організованих СУРом, я спостеріг оновлення репертуару вокально-інструментальних гуртків. Так, наприклад, вокальний гурт «Полонинка» з Палтіну представив цікавий вокальний діалог між солістами Константином Мойса та Скатериною Анич, котрі проспівали жартівливу співанку.

Також ростуть гарно діти інструментально-вокального гуртка «Ізворашул» школи с. Ізвоареле Сучевей, приготовлений отцем Валентином Арделяном.

Організатором фестивалю був Ілля Савчук, голова місцевої організації СУРу, шкільний інспектор, котрий відкрив фестиваль, представив гостей, артистичні гуртки.

Ходять всілякі чутки про те, що на фестивалях, організованих СУРом, розмовляється більш по-румунськи.

У Палтіні, де є справжнє українське середовище, розмова велася переважно на українській мові.

Оцінюю оперативністю провідника Іллі Савчука, котрий, по-моєму, успішно зумів організувати і провести такий різноматичний фестиваль.

Відбувся і фестивалний стіл у просторому залі пекарні с. Ватра Молдовіцей, де протягом 10-15 хвилин оркест «Гуцульські акорди», до якого пристали віртуозні музиканти Мірча Тріфан та Василь Марочко, заграли прекрасно присутнім.

Юрій ЧИГА

Спогади з Негостинського культурного дому

На початку моїх рядків хочу сказати молодому поколінню, читачам «Українського вісника», що і до революції 1989 р. були директори культурних домів, але безплатні, або платили їм по 300 леїв місячно. Та стільки було праці в ті часи, що директор міг захворіти на голову! Нині директори культурних домів мають відносно «тихе і мирне життя», бо мало перевіряють їх і тягнуть до відповідальності за неактивність, а зарплату беруть щомісяця.

Наприкінці 1959 р. по селах засновуються посади директорів культурних домів з цілою нормою, але ніхто з педкадрів не хотів залишити шкільну кафедру і піти на цю роботу. Та є така пословиця в народі: «Чого в житті боїшся, від того не втечеш». Я боявся директорства негостинського культурного дому, та наприкінці 1959 р. був викликаний до Серетської районної партії, де був присутній і начальник районної освіти, і вони сказали мені там, щоб я подав прохання на посаду директора культурного дому в Негостині. Разом зі мною були покликані Віктор Григорчук з Балківців, Василь Шовкалюк з Киндешт, Драгош Маковей з Грамешт і Константин Смокот з Шербівців. Нас переконували, кожного зокрема, але всі відмовлялися керувати культурною роботою. Не пам'ятаю, скільки разів нас викликали до партії і навіть погрожували, що викинуть з роботи в школі. Мій покійний кум Константин Смокот не витримав погроз і одної ночі покинув шербівську школу та поїхав в Тульчу, а решта прийняли директорство з повною нормою. Мене ще мучили близько два тижні, а щоб «переконати», перевели мою дружину з негостинської школи до балківської (за 5 км від Негостини). Настала тяжка зима, моїй дружині було трудно ходити пішки до Балківців, а мені сказали, що як прийму посаду директора, то моя дружина прийде на моє місце. І так я власною рукою написав заяву, що приймаю на рік посаду директора негостинського культурного дому. Але, до кінця, на моє місце прийшла не дружина, а інша учителька аж із Добруджі, бо її чоловік був партійним активістом. Важко було працювати в культурному домі директором, тому що вся діяльність була спрямована на переконання селян записатися до сільськогосподарського виробничого кооперативу. Директор мусив бути в культурному домі з ранку до пізньої ночі. Як директор, я не мав в той час диригента ні для хору, ні для мандолінового оркестру і повинен був сам це робити. Хоча голова сільради накидався на мене, щоб я щоранку підписувався в реєстрі

присутності, я йому не підкорився, а він за це оскаржував мене перед різними органами. Хочу підкреслити, що директор культурного дому обов'язково повинен був бути членом комуністичної партії, але спочатку два роки мав пройти стаж кандидата. Одного вечора на партійному засіданні мене прийняли як кандидата у члени партії і ставили мені багато політичних запитань. Я собі думав, що як не буду партійним, то не буду і директором, і не хотів відповідати ні на одне запитання, казав, що не знаю, але і без моїх відповідей мене прийняли в кандидати.

Під моїм керівництвом в негостинському культурному домі існував мішаний хор і мандоліновий оркестр, керовані мною, театральний гурток, керований Дмитром Куявою, а також на кожній вулиці були читальні гуртки, за які відповідали педкадри. Там збирали увечері людей і учителі читали їм різні політичні документи. Директор культурного дому щонеділі проводив конференцію, текст якої одержував з району, а після конференції відбувалася артистична програма. Я пригадую собі, як в серпні 1961 р. один знайомий районний партійний

активіст прийшов до Негостини відтримати конференцію в честь 23 Серпня – тодішній Національний День Румунії. По знакомству я запросив його до себе додому на обід. Попоїли, випили по чарці, а по обіді мали провести конференцію і артистичну програму. Після обіду мій активіст сказав: «Я конференцію не проведу, а ти запиши в реєстрі, що відбулися дійства, присутніх було 300 людей». Я це зробив, але на другий день, в понеділок, обласний інструктор прийшов до Негостини на перевірку і сказав, що мене зрадив активіст – заявив, що не міг відтримати конференцію, бо директор не змобілізував людей. Я написав заяву, що конференція не відбулася, але не споминув через кого вона не пройшла. За кілька днів був покликаний на засідання Серетського районного комітету партії і там мене підняли на ноги і перший секретар сказав, що я «унікальний» директор культурного дому, який не відтримав конференцію на честь 23 Серпня, а що слідувало після цього, можете собі уявити. До Негостини прибули різні активісти з району і Сучавської області перевіряти культурну діяльність з кожної точки зору. Можу відкрито сказати, що культурна діяльність відбувалася на високому рівні, діяли мішаний хор, мандоліновий оркестр, якими керував я, а покійний Дмитро Куява готовив до вистави

українську класичну п'єсу «Безталанна». Після цієї вистави мене викликали до районної партії і там сказали: «Ти що мерців виводиш на сцену?» Це тому, що «Безталанна» закінчується тим, що Гнат приносить на руках мертву Софію. З цієї нагоди мені, як директору культурного дому, заборонили ставити на сцені українські п'єси, а хор, який працював разом з театром, більше не смів мати в репертуарі українських пісень. Наприкінці секретар з питань пропаганди звелів, щоб я переклав п'єсу «Безталанна» на румунську мову. Я довго дивився на нього, нічого йому не відповів і пішки пішов додому, та більше ніхто мені не наказував перекладати п'єсу.

Негостина щороку 26 жовтня святкувала і святкує церковний храм, по обіді відбувався танець з духовим оркестром, а ввечері бал. А щоб це організувати, треба було мати дозвіл від радівецького культурного дому. Я пішов по дозвіл, а директор мені сказав, що він тоді може дати дозвіл, коли матиму дозвіл від кабінету пропаганди районної партії. Зайшов я до цього кабінету, сказав в чім справа, а секретар мене запитав: «Негостина як стоїть з осінньою

оранкою?» З моїх уст вийшла брехня, бо сказав, що 87 відсотків поля виорано. Цією брехнею я одержав дозвіл і міг організувати для негостинців храм.

Хочу підкреслити, що голова сільської негостинської ради не лишав мене в спокою, все накидався на мене і часто доносив на мене до органів партії і до районної освіти, а завершив тим, що в газеті «Zori Noi» було написана стаття про мене під назвою «Ce-ar fi dacă?». Можу сказати, що голова цією статтею зробив мені добро. Прийшла бригада з партії і культури і знайшла в негостинському культурному домі діяльність на високому рівні. Після контрольної бригади я зайшов до голови сільради, перевернув йому стілець і сказав: «Це ваше крісель – це перевернулося, а моє ніколи, тому що я учитель, а скоро буду і професором».

Але, як то кажуть, нема нічого вічного, так і посада директора культурного дому з цілою нормою не була вічна. І так, 1 вересня 1962 р. вона ліквідується, а я залишився без шкільної посади. Коли я передавав культурний дім покійному Дмитру Куяві, прийшов обласний інструктор, який був випускником педагогічної школи і запитав директора: «Товариш Майданюк звідки пішов до культурного дому?», а директор відповів, що з школи. Тоді інструктор сказав, що Майданюк повертається назад до школи на своє місце. І так я повернувся до негостинської школи, де працював до 15 жовтня 1967 р., коли був переведений до Серетського ліцею на кафедру фізкультури.

Микола МАЙДАНЮК
Фото автора

Тарас Шевченко: поема «МАРІЯ» – остання лепта рідному народу (II)

Істинно кажу вам, що ця бідна вдова кинула більш від усіх. (Лука 21-3)

(Початок у попередньому номері)

Вживаючи алегорію, Шевченко створює ідилічний праобраз Маріїного материнства: «На руки козеня взяла/ І веселенька пішла/ На хутір бондарів убогий./ А йдучи, козеня небога./ Ніби дитину, на руках/ Хитала, бавила, гойдала./ До лона тихо пригортала/ І цілувала».

Епопея Марії продовжується і виходить знову на земний простір. Вона приходить додому, де її чекають Йосиф і молодий гість – праобраз молодця, що шукає/сватає собі дівчину. Він приносить дві вісті, що проектується у двох планах. Вістка про «ветхую Єлисавету», яка привела на світ «Дитину, сина. А Захарій/ Старий нарек його Йваном», приготує душевно Марію стосовно дивочного зачаття, а друга вістка стосується ще не віданого в Іудеї: «Равві!/ Равві великого глаголи/ На ниві сіються новій!/ І виростуть, і пожнемо,/ І в житницю соберемо/ Зерно святее.» Епітетами-метафорами «ниві... новій» та «зерно святее» Шевченко створює алегоричну проекцію месії-правди. Обидві вісті створюють в особі дивочного гостя праобраз і Йоана Предтечі, і божого променя нового світла-правди, що запліднює душу Марії: «І словеса його святіє/ На серце падали Марії,/ І серце мерзло і пеклось!»

Подібно звичайній дівчині «Марія встала та й пішла/ З глеком по воду до криниці./ І гость за нею, і в ярочку/ Догнав Марію...» і тому неважко пригадати долю Катерини, Ганни, або уявити собі стільки подібних пригод в долі українських дівчат... Йосиф усвідомлює божественне призначення

їх обидвох і, жертвуючи найглибшими та найцірнішими своїми почуттями, поступає правдиво, по святому: «Диво сталось/ З тобою, доненько моя!/ Ходім Маріє, повинчаймось,/ А то...» Чиста душею і тілом перед Богом, Марія бажала бути такою ж і перед людськими очима: «І в путь/ Марія нашвидку збиралась/ та тяжко плакала, ридала».

Шевченко залишає в наступних рядках зображення вінчальної подорожі в напівтіні звичайного і фокусує світло на моральний образ Йосифа та Марії: «О старче праведний, багатий!/ Не од Сіона благодать,/ А тихої твоєї хати/ Нам возвістися. Якби/ Пречистій їй не дав ти руку/ - Рабами б бідніє раби/ І досі мерли би. О муко!» Поет вживає тут образ святих батьків Правди, щоб тихо-сумно віддати святу шану своїм батькам за те, що зародили і в нім силу боротись за правду свого народу, за волю кріпаків-рабів.

Вживаючи розвинену метафору-притчу незвичайного подружжя Марії, поет-пророк звертається гірко-гострими словами до тих верхівок України, що перейшли служити душеубійцям, що «бачать над собою/ Сокиру», але «кують/ Кайдани новіє», не знаючи, що їх «Уб'ють./ Заріжуть.../ І із кровавої криниці/ Собак напоятъ». Якщо замінити слова «Де ж подівсь/ Дивочний гость отой лукавий?» словами «Ой Богдане!/ Нерозумний сину!», то рядки «Хоч би прийшов та подививсь/ На брак той славний і преславний!/ На брак окрадений!» набирають значення болючої історичності України...

Поет радить Марії-Україні надіятись на того, хто є «тесляр убогий», народ простий, бо тільки

він ніколи «не кинув.../ на розпуттях не прогнав».

Україна перекинчиків скрито раділа, коли Шевченка «прикували» в Петербурзі, тобто «стяли... чи то розп'яли» «Його...», а прилюдно гордилась, «Що наймишка... несла/ В утробі праведною душу/ За волю розп'ятого мужа».

Очікування народження сина та примусова подорож до Віфлеєму «на ревізію» розвиваються у поемі подібно біблійним інформаціям і відрізняється тільки тим, що Марія народжує Сина-Правду при дорозі, а «чабани/ Та й їх побачили. Небогу,/ Її й дитяточко взяли/ І у вертеп свій принесли» та повідомили люду, що народивсь месія. Від жакливого наказу Ірода-царя Марія, Йосиф та новонароджений Ісус, спасені тими ж пастирями, приходять в Єгипет, а після смерті Ірода повертаються до рідної хатини. Зображення повернення відповідає поверненню через багато років Шевченка в Україну, у рідне село: «Де він кохався, і хатина/ Все, все сплюндровано. В руїні.../

І тому, поки виростає Син-Правди, а Йосиф і Марія працюють сродним хистом, живуть в любові та виховують Його правильно, виводять «На путь святий святого сина», вони рішили «В сусіду, в наймичку проситись» до вдови Єлисавети.

Свідома, що дитя народила з Божої волі, а Син Божий це Син Правди, що в світі, де панує неправда, її дитя страждатиме, Марія з розпукним болем переживає страждальний будучий шлях Ісуса. Коли бачить хрестик, змайстрований дитиною, вона просто «зомліла/ І трупом пала», а коли дитина засне у неї на руках, то сльози материнські стають «Окропу крапля, як огонь...»

Всупереч матеріальним негараздам, і Єлисавета, і Марія оддають хлопців у школу, «У ієсейську». Зображення «... самий,/ Один-однісінкий, бувало,/ Сидить собі у бур'яні» співпадає до точного нашарування із власним дитинством поета. Три речі затримують обов'язково увагу читача про «путь святий» у житті людини:

Свято Тараса Шевченка в Румунії: погляд із України

Де тільки мешкають українці в світі, нинішнього року вони широко відзначають ювілей видатного земляка, провідника української нації Тараса Шевченка, присвячений 200-річчю від дня його народження. Головне Шевченківське свято українців у Румунії відбувалося в живописному повітовому місті Сату Марє, на північному сході Румунської держави. З великої України в ньому взяли участь Людмила Красицька – праправнука Тараса Шевченка по сестрі Катерині, завідувач кафедри української філології та суспільних наук, професор Академії адвокатури України Тетяна Конончук, поважні гості зі Львова – Іван Дубович, заступник директора Інституту екологічної економіки, член-кореспондент Лісівничої академії наук України, юрист-міжнародник та Григорій Гулик, кандидат економічних наук, доцент Інституту екологічної економіки, колишній голова Львівського господарського суду. 2012 р. в румунському місті Сату Марє відбулася велика міжнародна наукова конференція, присвячена творчості Тараса Шевченка.

Тепер, до 200-річчя поета, було видано, за матеріалами конференції, книгу «Тарас Шевченко – апостол українського народу». В контексті сьогорічного свята цю книгу, яка видана трьома мовами (українською, румунською та англійською), ілюстрована кольоровими фотографіями, було представлено. На урочистості з'їхалися представники всіх філій Союзу українців з різних міст Румунії, представники творчих спілок, письменники, композитори, художники. Ювілейні заходи по Шевченку органічно вписалися в свято Дня міста Сату Марє. Було покладено до пам'ятника Тарасові Шевченку квіти (до речі, в Румунії чотири пам'ятники Т. Шевченку), виступив великий вокально-інструментально-хореографічний колектив із Ужгорода, пізніше цей колектив годину виступав на центральній міській площі, де своє мистецтво представляли також етнографічні румунські колективи, етнографічні колективи угорців, які мешкають у цьому місті.

Голова Союзу українців Румунії Стефан Бучута (він приїхав із м. Бухареста) вручив ювілейні медалі до 200-річчя Т. Шевченка активним діячам на ниві пропаганди творчості Тараса Шевченка та української

справи. Медалі прийшли з великої України від Української всесвітньої координаційної ради; посвідчення на медалі підписані Головою УВКР Михайлом Ратушним. Прикметно, що серед нагороджених виявився і не українець, але надзвичайно активний чоловік, душа кожної української події в Румунії, адвокат Василе Мойш; він, до речі, був редактором англійської та румунської частини текстів у книзі «Тарас Шевченко – апостол українського народу», дуже глибоко знає і літературну, і мистецьку спадщину Кобзаря. Серед інших відзначених ювілейними шевченківськими медалями – викладачі української мови, активні пропагандисти Шевченкового слова, усієї його творчості: Арделян-Грінь Юлія, Берегій Анна, Дубек Марія, Самбор Анна, Співалюк Ледія, Кідещук Іван. На святі Тараса Шевченка були представники влади міста Сату Марє, вони говорили про вагомий внесок українців Румунії в культурне й економічне життя краю, про прекрасні взаємини між румунами й українцями. Участь перших осіб від місцевої влади показувала, що румуни шанобливо ставляться до того, що робить філія Союзу українців Румунії в даному місті, очолювана від часу її створення Михайлом Мачокою, який за свою невтомну працю на ниві української тематики був помічений в Україні і 2013 року став лауреатом

Тарас Шевченко: поема «МАРІЯ» – остання лепта рідному народу (II)

Істинно кажу вам, що ця бідна вдова кинула більш від усіх. (Лука 21-3)

це школа, допомога «Святому батькові в трудах» і постійна заклопотаність родичів про те «Які то люди з його будуть!»

Правильне виховання завжди скоро дає плоди. Дванадцятирічний Ісус, прийшовши з родичами на ярмарок в самий Єрусалим, вперше показує своє Божественне призначення; заходить в синагогу «І навчає, неповинне, / Як в світі жить, людей любить, / За правду стать! За правду згинуть! / Без правди горе!». Безмежно радіє Марія, бо «Самого бога на землі / Вона вже зрїла».

Але скоро діточки, Йван та Ісус, виростуть і «путем терновим» розійдуться, здійснюючи божественні поклики: «**Божїї глаголи, / Святу правду на землі / І прорекли, і розіп'ялись / За воленьку, святу волю!**»

Тернистий шлях починає і для Марії. Щоб світ зрозумів суть Правди, вона покинула «Святого Йосифа свого» та й «Пішла тиняться попід-тинню, / Аж поки, поки не дійшла / Аж до Голгофи, / **Бо за сином / Свята мати всюди йшла**». Останні рядки висвітлюють оту жертву собою, котру тільки мати віддає своїй дитині, за котру вона підіймається променем святості до самого Бога! Цією жертвою Марія оновлює «оте зачаття в стиді» і надає жінці божественний титул «Свята мати!» Неможливо оминати такі рядки із частини ходів Ісуса: «Його любили / Святе діточки. Слідком / За ним по улицям ходили, / А іноді й на Єлеон / До його бігали малі! / Отож прибігли. О святі! / Пренепорочіє! – сказав, / Як узрів діток. Привітав / І цілував благословля / Погрався з ними, мов маленький». Наче бачимо

Шевченка між дітьми та впізнаємо його святу любов до дітей, але вбачаємо і постійну ідею поета-мислителя про вагу правильного виховання молодого покоління. Український народ тяжко потерпів, терпить ще й досі за те, що не виховувались його діти завжди в душі правди, а це Шевченко не раз засуджує!...

З дітьми пішов Ісус «В Єрусалим на слово нове, / Поніс лукавим правди слово!». Але лукаві, як завжди, «Не вняли слову! Розп'яли!», а «Його брати, ученики, / Перелякались, повтікали». Привертають особливо увагу драматичні слова Марії-матері сказані дітям: «Нехай іде! Нехай іде! / Отак і вас Він поведе!», суть яких тлумачиться правильно, якщо доповнити їх так: Нехай іде й на розп'яття, бо тільки такою жертвою він стане прикладом дороги правдивого життя для молодого покоління! Що би могло зостатись із вченням Ісуса, якби він був втік або просив пробачення перед «лукавими»? Невже Шевченко висловлює голос Матері-України, адресований тим верхівкам народу, що могли своїми жертвними вчинками виховати дух правди у душі молодого покоління?... Після тих слів святая мати «упала на землю трупом». Мати-Україна була б їх обожила у своїй історії!

Хоч зосталася самотньою, Марія знову знайшла в собі силу, оту божественну силу правди, збрала учеників «І їх уніє і страх / Розвіяла, мов ту полову, / Своім святим огненным словом!». І так вони, іменем Ісуса, «**любов і правду рознесли / По всьому світу**». Земний кінець Марії сумний: «...у бур'яні / Умерла з голоду».

Не раз і Україна залишалася самою та сумною, але знаходила завжди в собі силу зібрати своїх «братів, учеників», розвіяти їх вагання та страх і святим словом правди та любові просвітлити життєву дорогу своєму народу. Це дорога мудрості – дорога правди, любові та жертви, це «остання лепта» поета-пророка-мученика, найцінніший скарб мислителя Тараса Шевченка, скарб, якого він дарує рідному українському народу!

Епілогом до поеми є останні десять рядків, що становлять повчання життєво-божественної дороги Марії. В нашому бінарному світі її жертва свято оцінюється подвижниками правди – «...ченці одягли / Тебе в порфіру. І вінчали, / як ту царицю –, але « Розп'яли / И тебе, як сина. Наплювали / На тебе, чистую, кати». Означало б, що правда не зіграла ніякої ролі, чи надто малу роль? Зовсім ні! Тому що вона – **Правда** – «Мов золото в тому горнилі, / В людській душі возновилась, / В душі невольничій, малій, / В душі скорбящей і убогій».

Марія, Мати-Богородиця Правди, обновила призначення жінки-матері. Кожна жіноча стать у складі сім'ї чистим тілом і чистим духом, шляхом мудрості, любові і жертви, потенційно спроможна народити і виховати правдиву людину. Але це залежить від вибору кожної матері, кожної сім'ї, кожного народу.

В історії нашого світу, скільки правда хоч трішки перевищувала неправду, настільки розквітала нова цивілізація, а коли неправда перевищувала, то цивілізація знищувалась. Закон відповідає як людству, так і людині.

*
Із всієї атрибутики, якою визначається духовна постать Тараса Шевченка, його божественне призначення у висвітленні дороги-долі рідного народу, найяскравіше відповідає – **Праведний!**

Свєсібїй ФРАСИНЮК

Свято Тараса Шевченка в Румунії: погляд із України

премії Всеукраїнського науково-культурного фонду «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля», президент якого Людмила Красицька. Вона в своїй доповіді на нинішньому святі розповіла про справи, які робить Фонд Т.Шевченка, друкуючи нові наукові дослідження про знаменитого українця, подарувала «Шевченківський краєзнавчий альманах», який видається Фондом. Професор Тетяна Конончук поділилася науковими спостереженнями про морально-етичні, правові та духовні аспекти в поетичних творах Т.Шевченка, які базуються на біблійних принципах і були завжди присутні в текстах Кобзаря, залишаються актуальними й тепер, коли весь світ щоденно стоїть перед моральним вибором добра чи зла, темряви чи світла, любові чи ненависті. Шевченко й сьогодні закликає: «Свою Україну любіть! / Любіть її во врем'я люте, / В свою остатню

минути / За неї Господа моліть!». Т. Конончук передала українцям Румунії книги від Української всесвітньої координаційної ради, а також книгу, яка нещодавно вийшла в Україні: радіопередачі літературного критика Юрія Лавріненка «Літературний світ» (Київ: Твім інтер, 2014); вони звучали з 1959 по 1966 роки на радіо «Свобода» з Нью-Йорка на весь світ, відтворюють широкий спектр подій в Україні і на еміграції, виявляють патріотичну позицію автора. Порадував новим поетичним словом українців Румунії Василь Густі, голова Закарпатської обласної письменницької організації; професор Мирослав Петрицький, заступник голови Союзу українців Румунії, голова Марамороської філії повідомив, що незабаром пройде конкурс читців, присвячений ювілею Шевченка.

Отже, ювілейний рік Кобзаря продовжується. Це, воістину, справа миру і дружби. Отже, Тарас Шевченко реально допомагає творити добро в непростому нинішньому світі. Вчитуймося уважно в його пророче слово!

Тетяна КОНОНЧУК,
член Національної спілки письменників України,
лауреат Всеукраїнського науково-культурного фонду «В
своїй хаті своя й правда, і сила, і воля»

Фото: Степан Бучута

ІСТОРИК ВАДИМ ГУЗУН ПРО УКРАЇНСЬКУ ЕМІГРАЦІЮ ТА ГОЛОДОМОР '33 РОКІВ

Першого червня в рамках Бухарестського міжнародного книжкового ярмарку Bookfest відбулася презентація книги відомого історика і дипломата Вадима Гузуна «Імперія голоду: штучний голод в СРСР та його вплив на румунський простір 1921-1922, 1931-1933, 1946-1947рр.», – 11 том з серії «Східні справи», розпочатої істориком в 2011 році під егідою Інституту Румунської Академії «Георге Баріціу» з метою доторкнутись мало обговорених, або зовсім ігнорованих тем, враховуючи їх політичну значимість. В центрі колекції знаходиться історія СРСР та його сусідів, в тому числі і Румунії, – актуальні проблеми для фахівців з міжнародних відносин, дипломатів, викладачів, студентів і всіх зацікавлених історією східного простору.

Одним з найбільш обговорюваних питань сучасної історіографії є жорстока політика СРСР щодо власного народу, особливо селянства. Заради сповнення заповітної мрії – експорту більшовизму у весь світ, кремлівські лідери віддали смерті мільйони життів, у тому числі – шляхом моріння голодом. Тема є дуже актуальною для України, зокрема, тому, що українські історики продемонстрували, що політика Сталіна щодо українського селянства була геноцидом.

Ще наприкінці вересня 2011р. в Бухаресті, Клужі та інших містах Румунії відбулася презентація книги «Великий радянський голод 1926-1936 років», в якій автор розглядає політичну, економічну та соціальну ситуацію в СРСР у світлі документів, знайдених ним в архівах Міністерства закордонних справ Румунії, а також колишніх радянських документів часів перетворення аграрної Російської імперії на промисловий і тоталітарний Радянський Союз. Вадим Гузун аналізує причини, характер і наслідки однієї з найбільших трагедій ХХ століття – штучного голоду, організованого більшовицьким режимом у контексті запровадження політики п'ятирічок, масової колективізації та швидкої індустріалізації країни.

Тоталітарний режим, сформований в СРСР в 20-30-ті роки, характеризувався тотальним відчуженням народу від політичної влади і особливо від власності, всеосяжним контролем

Петре Гуран, Октавіян Роске, Лука Нікулеску та Михайло Трайста

комуністичної верхівки над усіма сферами суспільного життя. Для цього влада використала всі можливі засоби, включно й моріння народу голодом – вважає історик і дипломат Михайл Георгіу: «Окрім концтаборів, репресій, політичного та соціального контролю, великий радянський голод мав значну геноцидну складову комунізму та був інструментом контролю і знищення людей. Голод став засобом контролю власного народу, способом, за допомогою якого після націоналізації та колективізації люди були загнані в русло соціалістичного контролю. Це унікальне і жахливе явище специфічне тоталітарному режиму».

У своїй праці автор представляє ступінь дослідження голоду в СРСР, погляди різних істориків, відзначаючи «значні зусилля України вивести на перший план міжнародного співтовариства тему жахливого штучного голоду»¹

Через рік, 12 грудня 2012 р., в приміщенні Національного інституту вивчення тоталітаризму (НИВТ) Вадим Гузун провів конференцію на тему «Перший голод в Україні і в Радянській Росії, 1919-1923 рр.», на якій презентував свою книгу «Голодуюча Росія: європейські гуманітарні дії в документах румунських архівів 1919-1923 рр.»

У книзі представлені перші заходи радянської, масові репресії, бессарабське та українське питання та проблеми румунсько-радянських відносин, а також проаналізовані передумови, що призвели до голодомору, такі як громадянська війна, метеорологічні явища, економічна стагнація тощо. Матеріали, знайдені Вадимом Гузуном в Архівах МЗС і Національному архіві Румунії, складаються з дипломатичних доповідей, таємних повідомлень секретних служб і газетних статей на тему міжнародної гуманітарної допомоги, з наголосом на європейську. Документи показують політичні та природні причини трагедії у загальному контексті драматичного процесу встановлення комуністичного режиму в СРСР.

Один із розділів книги Вадим Гузун назвав «Стратегічне значення українського зерна». «Коли говоримо про стратегічне значення України для Росії, слід підкреслити особливу роль аграрного, точніше харчового питання, як важливий аспект стратегічних планів поширення контролю більшовицької Росії на території, що належали молодій українській державі, визнаної країнами Західної Європи, але ніколи не

визнаної Кремлем. Чому стратегічне значення? Тому що в умовах голоду, в умовах репресивної політики вилучення у населення всіх харчових ресурсів, вони були необхідні для забезпечення виживання більшовицького режиму, зокрема, утримання величезного репресивного апарату – армії, НКВС – який би контролював, підпорядковував території і поширював радянські цінності в інших регіонах. Ці ресурси були майже вичерпані в Росії, у Приволжі, в інших регіонах, що перебували під контролем більшовицької Росії, і тоді єдиним рішенням залишалося розширення і пошук ресурсів на прилеглих територіях, а найближчою з них була Україна. З погляду, не лише гуманітарного, а й з військово-стратегічного, харчовий фактор виявився одним з найтрагічніших для українців. Ставка була настільки великою, що Україна мала бути завойована будь-якою ціною» – заявив Вадим Гузун.²

У книзі «Імперія голоду» яку презентували, окрім її автора, історики Петре Гуран, Октавіян Роске, Лука Нікулеску та письменник Михайло Трайста, представлені три епізоди великих голодів (1921-1922, 1931-1933, 1946-1947).

Також слід згадати про щонайдавнішу презентацію книги, того ж самого автора «Гнат Порохівський», яка відбулася 13 березня 2014 року.

Розповідаючи про свою книгу та про українську військову еміграцію в Румунії, Вадим Гузун сказав: «Чому важливо знати долю цих українських лідерів? По-перше, тому що вони були справжніми борцями, які свято вірили в ідеал, а Гнат Порохівський не тільки молився, а й воював за Україну у буквальному смислі цього слова в багатьох війнах, боровся, об'єднуючи своїх співвітчизників в організації, пишучи про події, які пережив до приїзду в Румунію, у Румунії, та пізніше, на східному фронті. Він був переконаний, що Україна вийде з-під радянської окупації», а Михайло Трайста наголосив на трагічній долі українців, які в 20-ті роки минулого сторіччя були змушені шукати притулок далеко від рідної землі: «Днями я прочитав як хтось написав, що українці не є і не були солідарними з румунами. На це Вадим Гузун відповів, що ті, хто прочитає книгу «Гнат Порохівський», побачать, що такий підхід є глибоко помилковим. Звичайно, багато українців не солідарні самі з собою і подивіться, що зараз відбувається в Україні. Ті, хто очолював донедавна Україну, часто продавали себе іноземним окупантам. Еврпід казав, що немає більшого лиха, ніж втрата Батьківщини. Цю страшну біду довелося пережити українцям багато століть.»

1 Румунський дослідник Вадим Гузун: великий радянський голод мав значну геноцидну складову комунізму.

<http://varta.kharkov.ua/>

2 Василь Каптару, Трагедія штучного голоду на території СРСР в архівах Румунії, Всесвітня служба радіо Румунія
http://www.rri.ro/uk_uk

Вадим Гузун та Ольга Андрич

Лист від українки з Донецька, або пам'яті Павла Шовкалюка

«Ти, Валя, не хвилюйся, війна нас не чіпає. Я на площу не ходжу, діти теж. Всі працюють. Але в Росію я не бажаю йти. Звичайно, нам, українцям, на Донбасі жити важко. Тут більше росіян. І хоча вони і родились тут, не люблять українську мову. Вони найбільші націоналісти! У мого Юри жінка росіянка, така противна! Я кажу, чого ж ви тут живете, їдьте в Росію! Вас сюди ніхто не кликав. Антоша, і той каже: «Я ненавиджу український язик!» А йому 7 років.

Я кажу, ти не українець, твій батько українець.»

Це маленький уривок із листа, який прибув до мене цими днями з Донецька від дуже давньої подруги Людмили Бабенко. Останній раз ми пробували вислати їй наш традиційний марцішор, як це робили за звичаєм. Адрес був написаний ще Павлом, але я вже не змогла це здійснити, через його стан здоров'я, який все гіршав. Вислала вже потім.

Павло весь час дуже хвилювався про Україну, зокрема і про нашу подругу, бо вона проживає там, де найбільша війна. Відповідь прибула, але нема з ким поділитися нею. Тому і подумала написати цей лист. Ти єдина людина для мене, яка змогла би зрозуміти суть такого листа в цей час. А навіть і те, хто для нас є оця подруга Люся.

Ми з нею завели переписку ще з ліцею. Ти напевне пригадуєш, що до нашого ліцею прибула учителька української мови задля обміну досвідом з України, з міста Яма Донецької області, де і вчилася Люся.

На жаль, я не пригадую її ім'я. (Наталія Василівна Клименко – уточн. н.) Була висока і струнка жінка, мала причіску з круглою косою, трошки подібну до тої, яку носить Юлія Тимошенко. Ця вчителька пробула в Сереті два триместри здається, а коли повернулася додому, застала своїх учнів завести переписку з нами. Скоро до Серету прибула ціла купа листів. Ми відповідали, хто як знав чи хотів. Я була одною з них, тому і тепер ще не понищила ту коричневу коробку, повну таких листів. Все мріяла, що знайдеться час для того, щоб переглянути їх на старість разом з Павлом. Він, напевне, мав використати їх і скласти статтю.

Розуміється, такі переписки не тривали дуже довго. Зав'язалася дружба тільки між дітьми, в яких був хист до такої справи. Вони скоро стали обмінюватися фотокартками, листівками і маленькими подарунками, як рисунки, вишиті платиночки, фото улюблених акторів тощо. Не можу і тепер забути, що це нас заставляло шукати ті фільми, про які нам писали діти з України, читати ті книжки, з яких були вибрані гарні і досить довгі цитати. І тепер пригадується одна з них: «Самое дорогое у человека – это жизнь. Она даётся ему один раз, и прожить её надо так, чтобы не было мучительно

стыдно за безцельно прожитые годы, чтобы не жёг позор за подленькое и мелочное прошлое и чтобы, умирая, мог сказать: вся жизнь и все силы отданы самому главному в мире: борьбе за освобождение человечества».

Тому і прочитала книгу Островського «Как закалялась сталь». Це було модно тоді. Правда, що аж тепер я змогла задуматися про цього автора, бо він про себе думав, коли писав такі слова. Прожив лише 32 роки. Учні, котрі писали цитату, кінчали тут, проте її можна продовжити так:

«И надо спешить жить. Ведь нелепая болезнь или какая-либо трагическая случайность могут прервать её.»

Це продовження легко знайшла тепер по інтернету, але тоді ми їх чесно вивчали напам'ять, тому пригадуються і сьогодні.

Ну, так склалося, що ту переписку я довела до сьогодні лише з Люсею. До того ж нам удалося навіть зустрітися з нею вперше в 1972 році в Києві. Вона прибула літаком і була дуже вдячна, що таким способом їй вдалося побачити столицю. Провела з нами три дні, бо стільки тривала і наша програма. Вдруге, десь наприкінці '80-их рр., ми зустрілися в Одесі, де пробули цілий тиждень разом, бо ми там відпочивали на морі, мешкали в готелі «Чорне море».

Розуміється, що ми забажали запросити Люсю і до Румунії і спробували здійснити нашу спільну мрію, оформлюючи багато різних паперів, та було даремно, бо не допустили наші. Вимагали, щоб Люся не мешкала у нас, а в готелі, бо не вільно інакше. Коли ми пристали і на таке, вони обернули бесіду, ніби не годиться так повестися з гостями, бо що подумають про Румунію? І запропонували нам збрехати, тобто написати подрузі, що у мене мама захворіла раком і зустріч потрібно відкласти на деякий час. Як це було мені слухати, коли моя мама вже була померлою, і то на рак, коли ще не сповнила 47 років?

В ті часи навіть для неї не було просто: «А чому до Румунії?! До Болгарії краще пишть просьбу, там гарніше!» Ну, а потім, в неї грошей не вистачало, а в нас з'явився більший потяг на захід.

Шкода! Час не чекає ... Здається, ніби

На спомин Вікентія Николайчука

*О Господи Боже, з високого неба,
Послухай молитву мою,
Прийми його душу
До раю, до неба, а тіло у землю сиру.*

*Колись його ноги по світу ходили,
О Боже, який то був час!
Колись його руки так тяжко робили,
Тепер вже на грудях лежать.*

*«Прощай, вся родино, прощайте, сусіди,
Бо я вже відходжу від вас.
Мене відпровадьте на вічний спочинок,
Де буду спокійно лежать.*

*Моя домовина, то хата смутненька,
Нема ні дверей, ні вікна.
А в тій домовині я буду лежати,
До Божого судного дня.*

*О Господи Боже, який то світ милий,
Хотілося жити мені.
Та смерть забирає, душу покидає,
Лежати в студеній землі.*

*Насипте мені ви високу могилу,
Травою вона поросте.
На ній посадіте червону калину,
Весною вона зацвіте.*

*Будуть на калину пташки прилітати,
Будуть щебетати мені.
Та я не почую, я буду лежати
Глибоко в холодній землі.*

Л. Солімка, друг покійного

вчора була бесіда між нами, бо Павло хотів їхати в Донецьк машиною, щоби змогти і матчі європейські дивитися, і з нашою Люсею зустрітися. Проте і це не вдалося, не вистачило волі. Інших причин не було. А тепер як буде? Узнавши про мене, Люся знову запрошує мене в гості. Та чи вистачить сил?

Прошу пробачення, що пишу мої «трафунки» про Донецьк і про Одесу, коли там ... вогонь! Та кому мені тепер писати?!

Валерія ШОВКАЛЮК

Михайло Гафія Трайста

(Продовження з минулого числа)

У синій коробочці, перев'язаній червоною стрічкою, старенька принесла сімейні фотографії. На одній з них майор упізнав Петра Дуньку зодягненого в той самий старовіцький одяг, в якому привів його шеф посту міліції, начебто взяв його прямо з фотокартки, на спині якої хтось написав фіолетовим хімічним олівцем:

ЕМЛЕТОК 3 1920 р.
12 АПРІЛА + ДРУГИЙ ДЕНЬ
ВЕЛИКОДНЯ
ВETERАН ДУНЬКА ПЕТРО

– Стільки зісталось після нього: фотокарточка, два сини близнюки і моя недоля, бо зісталам ся світові на посміх – ні дівка, ні заміжна жінка.

– Він помер? – запитав майор, перелякавшись власного голосу.

– Святий Господь знає, що з ним трапилось... Зник у ніч нашого весілля – в ніч двадцять дев'ятого на тридцятий апріль, це було у четвер на п'ятницю, бо тоді робили весілля і в четвер, вийшов надвір і більше не повернувся...

– Не казав вам, куди йде?

– Десь так опівночі, коли всі розгулялися, як то буває на весіллі, до хати зайшов молодий хлопець, зодягнений по-військовому, – сержант, так говорили люди, бо я не розуміюсь у військових значках. Петро, коли його побачив, поблід, як стіна і почав тремтіти з переляку, але опісля обнялись, поцілувались і почали пити. Стільки горілки випили, що всі весільні гості дивувались, бо Петра ніхто не мав за п'яка, але з тим сержантом випили страх багато, а десь так на зорях вийшов випроводити його.

«Маріє це мій добрий цімбор, найдобрий зі всіх цімборів, я виправлю його до кінця села, бо мусить відходити. Ти не сердись на мене, Маріє, я повернусь скоро і розкажу тобі все», – так сказав мені і вийшов.

Вивів з хліва пару коней, яких знайшли прив'язаних до груші дички там, на вершк селі, над цвинтарем, а він більше не повернувся.

Майор випив ще одну чарку міцної горілки і попросив дозволу курити. Старенька посміхнулася і подала йому глиняну тарілочку.

– Я стала сміховиськом на все село, бо люди говорили, що він втік, щоби позбутися мене через те, що я зісталась вагітна від нього, другі, що його вбив Гаврило Грган, бо тримався з його жінкою, а треті, що пішов з отим сержантом красти військових коней і їх застрелили, та що тільки не говорили?... А хто зна, що трапилось, що він більше не повернувся? – зітхнула стара. Майор мовчав.

– Ось так я виростила синів сама, як могла, і чекала від них радості, бо одружила обидвох. Сина Петра повісили хортисти у тридцять дев'ятому, ще не виповнилось йому ні дев'ятнадцять років, а Ілька взяли у сорок п'ятому руські у добровольці, та не повернувся бідолах. Опісля невістка Васирина, Петрова жінка, забетегла і померла, а я залишилась зі внуком Дмитром, виростила його з малої дитини, але і його розчавили колоди на смерть у сімдесят другому, бо лісорубив. Дмитро мав сина, але зник і той минулого року. Я не вірю у ворожки,

ЛЮДИНА З ТОГО СВІТУ

(Новела)

але так казала мені баба Розалія з Татарського Горба, що хтось закопав у могилу разом з мерцем свічку, на якій ворожили, щоб згас весь Дуньковий рід, бо і той другий внук, син Ілька, що загинув на фронті, помер молодим, а тепер ще маю одного правнука, Василя Дуньку...

8.

– Хоча куля пройшла мені крізь плече, мабуть, кров застигла від морозу, бо страх сильний мороз був надворі, що аж дерева тріскали, і хоча я не мав ні рісочки в роті більше п'яти днів, смоктав тільки чатину смерек і потім випльовував її, але сили ще не покинули мене зовсім. Таким знайшов мене сержант Євсебій і

мене, що коли я повернусь додому, щоб поставив край цвинтаря хрест, може, хто-небудь запалить і йому свічку у пам'ятну суботу.

«Якщо мені не пощастило жити у вашому селі, то хоч най пом'януть мене у ньому, а ти, Петре, коли будеш женитися, то прийди до того хреста і запроси мене на твоє весілля, прийди, Петре, буду чекати тебе!», – посміхнувся сержант і спочив.

Після того, як я повернувся з війни, поставив великий дубовий хрест край цвинтаря і написав на ньому:

ТУТ СПОЧИВАЄ СЕРЖАНТ НІСТОР
ЄВСЕБІЙ. + 1916 РОКУ

Коли я женився, то перед весіллям спогадав слова сержанта, спочатку засмутився, а опісля пішов разом з моїм дружною Михайлом Василя Мошула до хреста і запросили його по нашому обичаю на свадьбу:

«Просив вас няньо та й мама, та й ми вас файно просиме, абесте були такі ласкаві прийти у четвер на свадьбу».

Але ми ні один мент не думали, що тото може бути таке, аби мертвий ожив та прийшов на свадьбу, бо мертвий мертвим, ми пішли тільки так, щоб його душа була задоволена там, де знаходиться. А він...

– Прибув на твоє весілля? – вимовив одним духом професор, намагаючись допомогти Дунькові, який замовчав, наче боячись, що вони не повірять йому.

– Так, прибув!... Прибув серед ночі, – віддихнув полегшено Дунько.

Він боявся вимовити ці слова, та відтепер йому буде легше відповісти на решту запитань.

Але багато розповідати йому не залишилось, хіба те, що випив з сержантом корчажку горілки, але п'яним не був. Пили і не п'яніли, а ранком, так десь до першого співу півнів, виправив верхи його до хреста, а той запросив його до себе, «на той світ», де посидів кілька хвилин, але коли повернувся, не впізнав ні цвинтар, ні село, ні людей... Це все!

– А як ти перейшов на той світ? – запитав майор.

– Та ось так, зразу мені здалось, що стою з Євсебієм біля його хреста, але в той же час йду разом з ним по берегу якоїсь річки, в якій текла вода прозора-прозора, аж яскрава, аж світиться. Річка текла через сад, в якому знаходилось багато дерев з різними плодами, яких я у своєму життю не бачив, а пташки так гарно співали, що аж душа радувалась від того співу. І відразу я вже не був біля хреста, а тільки у саду, на березі річки. Потім так легко та весело стало на душі, як ніколи, хіба коли єм був дитиною та єм засинав у матері на руках, так ми легко було...

Ілюстрація автора

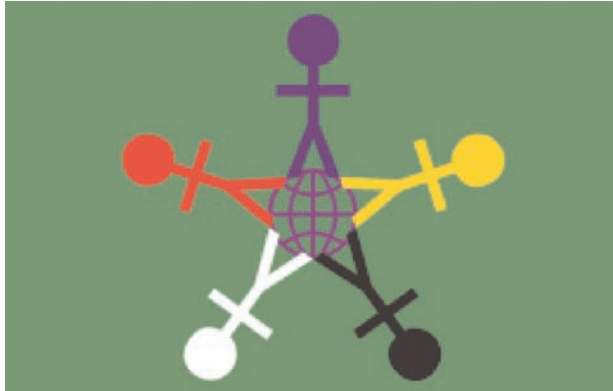

потяг за собою, мабуть, зо три кілометри, – розповідав Петро Дунька своїм співбесідникам – майорові Вішовану та професорові Мунтяну. – Опісля ми подружили, – стали, мов рідні брати, цигарку не скурили були один без іншого. Він виріс у місті, в дитячому домі, не маючи жодної рідні, і ми говорили, мріяли, що якщо вийдемо живими з отого пекла, то він прийде жити в наше село, знайде собі дівчину і одружиться з нею. Таке воно життя – смерть тобі свище «Вічну пам'ять» на вухо, а ти думаєш про життя, про те, що будеш робити після війни, – зітхнув Дунька.

– Євсебію не було дано дожити до кінця війни і прийти до нас. Помер на моїх руках, вдарила його куля в голову. Знав, що помирає і попросив

Міжнародний День дітей у Тирнові

Щороку в перший день літа під проводом СУРу в селі Тирнова відзначається Міжнародний День дітей – прекрасне свято радості та надії. Адже саме в дітях ми хочемо бачити здійснення наших мрій і сподівань. Прагнемо, щоб вони росли здоровими та радісними, прославляли свої родини і рідний край. Це одне з найстаріших міжнародних свят.

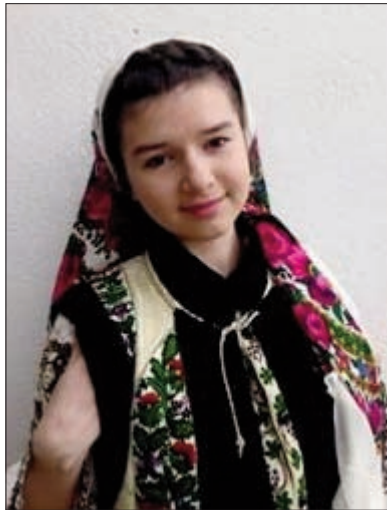
У Міжнародного дня дітей є прапор. На зеленому тлі, який символізує зростання та гармонію, навколо знаку Землі розміщені фігурки – червона, жовта, синя, біла і чорна. Ці людські фігурки символізують різноманітність і терпимість. Знак Землі, розміщений в центрі, – це символ нашого загального дому.

День дітей – це не тільки веселе свято для самих дітей, це і нагадування суспільству про необхідність захищати права малечі, щоб усі діти росли щасливими, вчилися, займалися улюбленою справою і в майбутньому стали хорошими батьками і громадянами своєї країни.

Анна ГАНЦЕГ, Арад

НАША ГОРДІСТЬ ТА НАДІЯ

ЙОАНА ВЕРОНІКА КОРНІЧУК

Народилася та проживає в українському селі Калинєшти-Купаренку (повіт Сучава). Нині учениця 8-го класу.

Кожного шкільного року отримує першу нагороду за навчання та поведінку. Гарна дівчинка із лагідним поглядом та чарівною усмішкою відчуває щирі почуття до рідної української мови.

Починає вивчати українську мову із викладачкою Делією Мартіняк, яка прищепила в її душі любов до поезії та продовжує із викладачкою Лореданою Мендріштяну, з допомогою якої розкриває красу народної української пісні.

Понад усе любить свою рідну мову і це доказує своїм ставленням та результатами на різних подіях.

Із 5-го класу відзначається на конкурсі декламування української поезії та займає кожного випуску перші місця

(2011 р – I-е місце на повітовому та національному етапах; 2012 р – I-е місце на повітовому рівні, а II-е місце на національному; 2013 р – I-е місце на обидвох етапах.)

У 7-му та 8-му класах участь на олімпіадах української мови, повітовий етап (рівень для учнів, які починають вивчати українську мову з 5-го класу) приносить першу нагороду. На національному конкурсі «Історія і традиції української мови», Сучава, 2014 р., по есе нагороджена першим дипломом.

Чарівний голос, любов до української пісні приносять успіх на різних виставах. Вона

член шкільного вокального гуртка «Надія». Так що на чотирьох випусках національного конкурсу «День рідної мови» одержує диплом (артистичний момент). Під керівництвом викладачки Лоредани Мендріштяну завойовує перше місце на конкурсах з фольклору на різних фестивалях та спектаклях, на передачі для талановитої молоді, яка відбувається в Юліус Молл.

Вільний час заповнює шкільними обов'язками та позашкільними подіями.

Вірші Тараса Шевченка відчуває серцем, але найдорожчий твір це «Мені тринадцятий минало».

Як бачить майбутнє...?

Із допомогою Господа Бога бажає вступити до престижного коледжу, вчитися добре та закінчити факультет медицини, щоб здійснилася мрія батьків. Але одночасно не хоче покинути те, що любить її душа – музику та пісню. Буде старатися удосконалювати цей дар, яким обдарував її Господь: «...буду боротися, щоб дійти на велику сцену».

Її мотто: «Життя без музики, це помилка». (Ніцше)

**Анка МАЙДАНЮК
ШТЮБІАНУ**

Діти з села Дуд Арадського повіту під час події «Міжнародний день дитини»

Голова Арадської філії Гаврило Микулайчук

Народний весняний календар чітко встановлював посів ярвини за окремими Святцями.

Воно, зокрема, стосується віднайдення голови Івана Предтечі та безпосередньо пов'язане з висаджуванням у ґрунт капусти розсади. В народі цей день називали Іваном Головатим. Святкується він 7 червня. Традиційно другим після картоплі продуктом у повсякденному харчовому раціоні вважається капуста. У кожному господарстві запасалися нею на весь осінньо-зимовий сезон. З цього продукту виготовляють різноманітні салати, його вживають у свіжому й квашеному вигляді, готують борщ, голубці.

Страви з капусти широко вживають на весіллях, поминках, під час постів.

Раніше, коли хліб випікали в хатніх печах, під паляниці підстелювали капустияне листя; це надавало випічці смакових якостей, приємного запаху. Капустяний розсіл також використовується як харчовий і лікувальний продукт від шлункових недуг. Таке широке застосування

Коли найкраще садити капусту

цього овоча змушувало селян турбуватись і про його врожайність. Під посів капусти вживали найкращі ґрунти, землю добре угноювали, а розсаду постійно поливали.

Найкращим періодом висаджування у ґрунт розсади є початок першого літнього місяця. Робили це здебільшого 7 червня, вважаючи: «Якщо посадити капусту, то виросте як голова».

Одними місцевостями жінки хрестилися й казали:

– Дай же, Боже, час добрий, щоб моя капуста прийнялась і в головки складалась!

– Щоб моя капуста була із кореня коренастая, а із листу головастая!

– Щоб не росла висока, а росла широка!
– Не будь голена – будь пузата, не будь красна – будь смачна, не будь стара – будь молода.

– Аби вродилася така, як дівоча голова!

Багатьом з нас відомий переказ: на наші дитячі зацікавлення, звідкіля ми взялися батьки відповідали: «У капусті тебе знайшли».

Існує і така пісня про розсаду:

Ой ходила дівчина по саду,
Да сіяла-віяла розсаду.
– Чомусь моя розсада не сходить?
Унадився хлопчина да й ходить!
На дівчині спідниця не сходить.
– Уже в моїй розсаді три листки –
Готуй, готуй, козаче, коліски.
– А вже моя колісочка готова –
Бувай, бувай, дівчино, здорова!

Отже, Предтеча вважається найшкідливішим днем висаджування у ґрунт розсади. Це підтверджує й поговорка: «Іван Головатий капусту святить».

Микола КОРНИЩАН

ДІТЯЧІ СТОРІНКИ

Юлія Зеленіна

Літо-літечко

Літечко-літо дощиком вміто,
Літечко-літо сонцем зігріто.
Босії ніжки – геть босоніжки,
Килим-травичка п'яти лоскоче
Ой, розсмішити, мабуть, нас хоче!
Гойдалка в небо, гойдалка з неба,
Хмарка для мене, хмарка для тебе.
Вечір настане – ми й не помітим,
Тришки коротшим вже стало літо.
Вимисєм ніжки, ляжемо спати –
Будуть нас ліжка тихо гойдати,
А у віконці, в темному небі
Зірка для мене, зірка для тебе...

Володимир Верховень

Канікули!

Сонечко з нами у піжмурки грається –
блисне з-за хмарки і знову сховається.
Марно його ми вмовляли і кликали:
– Сонечко, годі! Вже літо! Ка-ні-ку-ли!
Сонечко, мабуть, не ходить до школи,
тож не скучає за літом ніколи.
Ох, бідолашне! Воно споконвіку,
може, ні разу не мало канікул?

Ганна Чубач

Я люблю у лузі квіти

Я люблю у лузі квіти,
Де гудуть весь день джмелі,
І метелик носить літо
На легенькому крилі.
Гріє сонечко гаряче
Чисте озеро води.
І зелений коник скаче,
Сам не відає куди.
Урочисто і красиво
В'є вінок моя рука.
І цвітуть, цвітуть, як диво:
Луг і квіти, і ріка...
У долині теплий вітер
Сушить трави від роси.

Я кажу: «Усе на світі
Починається з краси!»
Я кажу. І ви повірте!
По розщедреній землі
Поспішайте в луг, де квіти,
Де гудуть весь день джмелі!

Леся Вознюк

Літній жарт

Через конюшину,
м'яту і спориш
бігло на гостину
літо босоніж.
Бігло та сміялось,
навіть реготало.
– Що кумедне сталось? –
в літечка питали.
– Так розвеселила
стежечка кудлата, –
на лужку зустріла
й лоскотала в п'яти.

Мак

Коли Господь створив землю, тварин і рослини, всі були щасливі, окрім Ночі. Як не старалася вона за допомогою зірок і жучків, що світяться, розсіяти свій глибокий морок, дуже багато краси природи вона приховувала, чим всіх відштовхувала від себе. Тоді Господь створив Сон, сновидіння і марення, і разом з Ніччю вони стали бажаними гостями. З часом в людях прокинулися пристрасті, одна людина навіть задумала убити свого брата. Сон хотів зупинити її, але гріхи цієї людини заважали йому підійти. Тоді Сон в гніві увіткнув свій

чарівний жезл в землю, а Ніч вдихнула в нього життя. Жезл пустив коріння, зазеленів і, зберігаючи свою зухвалу, сон силу перетворився на мак. Мак служив символом родючості через свою велику плодючість (у маковій коробочці міститься близько 30 тис. насінинок). Тому він є постійним атрибутом Гери (Юнони) – богині родючості і шлюбу. Маком обсипають місця, у яких хочуть позбавитися від хитроців і мани відьом. Мак має бути дикий і освячений 14 серпня в день Маккавеїв.

Маргаритка

Свою назву «маргаритка» отримала від грецького слова margarites – перлина». Ця квітка має дуже красиву легенду про своє походження. Коли, визнавши благу звістку від Архангела Гаврила, Пресвята Діва йшла до Єлисавети, то усюди, де ступала нога майбутньої Божої Матері, зростали маленькі білі квіточки. Білі, у вигляді сяяння, пелюстки говорили про славу Божої, а золота середина – про священний вогонь, що горів в серці Марії. Є інша легенда про походження маргариток. Пресвята Діва, будучи ще дитям, дивилася вночі на небо, і їй захотілося, щоб дивні зірки стали земними квітами. Тоді зірки відбилися в блискучих краплях роси, і вранці земля була усяна білими квітами. І оскільки бутони маргариток схожі на зірочки, то люди до цього дня вважають, що ці квіти беруть таємницю

людського щастя, і запитують про нього, перераховуючи їх пелюстки. Романтичні лицарі, для яких Діва Марія служила ідеалом, вибрали скромну маргаритку як свою квітку. По звичаю закоханий лицар підносив пані серця букет маргариток. Якщо пані наважувалася відповісти «так», вона вибирала з букета найкрупнішу маргаритку і дарувала її чоловікові. З цієї миті йому було дозволено намалювати на своєму щиті маргаритку – знак взаємної любові. Але якщо пані перебувала в нерішучості, вона сплітала з маргариток вінок і віддавала його лицареві. Такий жест не вважався категоричною відмовою, і деколи до кінця свого життя володар вінка з маргариток чекав прихильності жорстокої пані.

Давним-давно жили собі два брати. Одному бог дав семеро дітей, а в другого не було й одної. Хоч спочатку ґаздували оба добре, та пізніше той, що мав семеро дітей, приопав, а бездітний – розбагатів. Та й так розбагатів, що не хоче з бідним знатися, лише з панами, з начальниками, з суддями. Цьому все йде, як по маслу, а бідному хата згоріла, у такі злидні впав, що не може з них вилізти.

Але йдуть свята. Приходить бідний брат до багатого та й просить:

– Брате, поможи мені, бо не маю раз що дітям зварити.

– Е, ти пусто дбаєш, тому нічого не маєш. Треба рукави закотити та й братися до роботи.

– Закочую рукави, брате.

– То, певно, довго спиш?

– Ой, брате, ти, певне, ще обертаєшся на другий бік, як я вже встаю.

– Добре, – каже багач. – Я пшеницю ще не молів і пшеничної муки не маю. Іди, жінко, та й дай житньої муки братові.

Пішла жінка з мискою, набрала такої муки, що свиням рядила. Бідний приніс муку додому, жінка зварила пеленички та й плаче:

– Що маю робити? Мусять діти в злиднях свята перебувати. Стислося серце бідному, каже:

Народна казка

Казка про чарівну пташку

– Піду в ліс, хоч ріща принесу, аби не мерзли діти.

Пішов у ліс, нарубав ріща, в руки так закріп, так змерз. Гріється, а золотокрила пташка пурхнула, сіла йому на плече та й: «Цвірінь-цвірінь. Цвірінь-цвірінь». Він узяв пташку за крильця – пташка не тікає. «Ей, – думає, – принесу дітям, хай бавляться». Пустив пташку в кухню, у рукав, та й приніс додому. Діти бавилися, пташка пурхала по хаті, сіла на полицю і заснула. Полягали й старі з дітьми без вечері. Вранці встають – на столі хліб, на столі м'ясо печене, на столі всякі добра. Думають-гадають:

– І звідки взялося? Невже ми так міцно позасинали, що не чули, як брат нам до хати все це приніс? Ото буде сміятися, що ми такі сплюхи!

Пташка пурхнула з полиці та й сіла на стіл. Пішла жінка взяти ложки з полиці, а там дукати. Каже вона!

– Йой, чоловіче, щось у нашій хаті є! Дивися, дукати тут.

– Ей, жінко, добре, що є. Я йду в місто та й запобіжимо наші злидні.

Пішов у місто, дещо покупив, прийшов додому, а жінка знов:

– Чоловіче, на полиці з'явилися нові дукати.

Вже й він задумався. А пташка пурхнула з полиці на комин, а з комина на жердку. Чують, дитина з печі кричить:

– Татку, осьде чіча на комині!

ґазда виліз на піч, а на комині – дукати. Що це може бути?

Діти вже не голодні, бігають за пташкою.

Пташка втікає, вицвірінькує файно – всім весело. Спостеріг: де пташка сяде, там є дукати. Через кілька днів знов поїхав до міста й накупив дітям і вбратися, і взутися.

Зустрів його багатий брат і питає:

– Скажи, чи не від моєї муки тобі так поталанило, що ти багатіти став?

– Ей, говори, брате! Пішов я по дрова та й пурхнула мені на плече золотокрила пташка. Тепер, де вона не сяде, там є золоті дукати.

Брат, коли це вчув, то каже:

– Я тобі дам мішок пшениці, але віддай мені пташку

– Ні, брате, хіба тільки позичу.

– Позич.

Узяв багач пташку, приніс додому й говорить жінці:

– Заріж зараз оцю пташку й засмаж мені.

Жінка головку скрутила, обскувала пташку, випотрошила та й смажить у ринці. А хлопчики бідного брата дуже плакали за пташкою і прибігли до стрія просити, аби віддав. Прибігли, поставали коло пічки, де смажилася пташка. А серце вискочило з ринки та й упало одному хлопчикові на груди. Він був голодний та й серце з'їв. Каже хлопчик:

– Стрийно, віддайте нам пташку!

А вона показала на ринку й говорить:

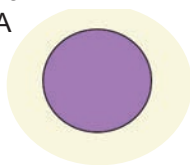
– Ось де ваша пташка! Ми зараз її будемо їсти.

(далі буде)

Точка

Ангелятко хоче запросити тебе у цікаву подорож до країни Геометрія. Її немає на карті, але у ній живуть незвичайні мешканці.

Разом з Ангелятком помандрує шанована жителька цієї країни. Це Точка. Точка – в країні Геометрія – найважливіша. Ти скажеш: така малюсінька – і найважливіша? Так, тому що, з'єднуючи точки, можна отримати багато різноманітних ліній. А лініями можна намалювати чи накреслити що захочеш.

Відрізок і промінь

Точка – дуже допитлива і завжди все хоче знати найперша. Вона вирішила помандрувати з Ангелятком далі. Вийшла на пряму лінію і йде, а Ангелятко летить слідом за нею.

Йшла, йшла Точка, аж стомилася.

– Чи скоро вже кінець цій прямій? – запитує в Ангелятка.

– Ех, ти! – відповіло Ангелятко. – Хіба ти не знаєш, Точко, що пряма не має кінця?

– А як же я маю подорожувати? Що, так і йтиму без кінця?

– Ні, – каже Ангелятко. – Зараз покличу ножиці, і вони тобі допоможуть.

Тут ножиці клацнули перед самим носом Точки і відрізали пряму. Спершу з одного боку, а потім з другого.

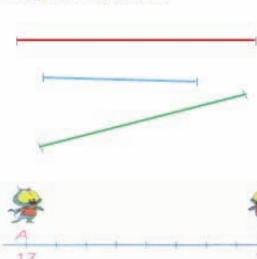
– І що тепер буде з прямою? – спитала Точка.

Ангелятко пояснило: якщо лінія має межу з двох боків, а отже з'єднує дві точки, то перетворюється на ВІДРІЗОК.

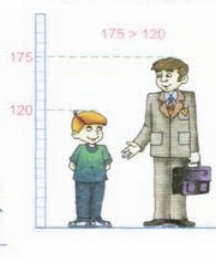
А якщо відрізати лінію з одного боку і поставити точку, то вона перетвориться на ПРОМІНЬ, як у сонечка.

Відрізки

Так виглядають накреслені відрізки. Скільки їх?

Вимірювання відрізків

Трикутник

Пташечка летіла, зернята загубила.

одне зерно, друге, третє!

Ми зернята позбираєм, з них фігуру поскладаєм!

Здогадалися яку? Так, трикутник! У нього три сторони і три кути-точки. Це фігура цифри 3.

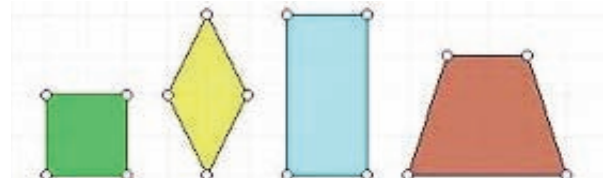

Чотирикутник

Чотирикутник має 4 кути і 4 сторони. Найвідоміші чотирикутники – це квадрат і прямокутник.

У квадрата всі сторони рівні (однакові).

У прямокутника дві сторони довші і однакові, а дві інші – коротші і теж однакові.

ДЕ РИМ, А ДЕ КРИМ, ДЕ ГРИМ, А ДЕ ГРИМ

Вершина перекладу: «Довженко без гриму» =
«Dovjenko fără tunet», *Curierul ucrainean*, aprilie, 2014

«Пародія – це той єдиний випадок, коли спотворення не викривлює, а прояснює істину».
Юрій Івакін

Відомий літературознавець Юрій Івакін, котрий написав ряд досліджень про творчість українського національного поета Тараса Шевченка, був і тапановитим гумористом та сатириком. Його перу належить, зокрема, збірка «Гумор і сатира» (Київ, 1979), в якій перша частина відведена пародіям. Незважаючи на ранг, який вони займають в українській літературі, Юрій Івакін пародіює твори М. Вінграновського, Євгена Гуцала, Івана Драча, Ірини Жиленко, Павла Загребельного Віталія Коротича, Леоніда Первомайського, Натана Рибак, Михайла Стельмаха, Володимира Яворівського та багатьох інших. Пародіює дотепно, гостро та іскристо, коли помічає у них незграбності, пишний стиль, промахи, переконаний в тому, що пародія – «не сіль на рани, а йод. Від неї іноді боляче, але то – цілющий біль».

Ніхто з тих, кому пародист змастив невдачі йодом, не сприйняв те за образу, приниження письменницької слави, бо, як підкреслює сам Івакін, – «Пародія завжди гра», хоча застерігає – «іноді гра з вогнем». Проте закликає: «Письменнику, впізнай себе в пародії!»

Заздрю Юрію Івакіну, бо я, як тільки насмілюся у пародійній манері вказати на огріхи в «Румунсько-українському розмовнику», то редактор (не автор!) посібника назвав мене «псевдолінгвістом», хоча сам за своїм мізерним мовознавчим доробком та публіцистикою може сміливо кандидувати на меґа-псевдолінгвіста і меґа-псевдожурналіста.

Дуже жаль мені, що шевченкознавець і гуморист Юрій Івакін (нар. 1917 р.) не дожив, аби прочитати різні нісенітниці про Шевченка, що вийшли з-під пера головного редактора сурівської газети «Curierul ucrainean».

Надбавши, наприклад, вираз «Шевченко – великий геній» Юрій Івакін напевно б зобразив автора такої нісенітниці на троні, побіля якого товпляться жадні безсмертя неукі, а він роздає їм цидули, мов папські булли, на яких пише «середній геній», «генійчик», «геній карлик».

А натрапивши на таку глупість, за якою «Шевченко виконав перед своїм народом історичну місію творця нації», український гуморист написав би пародію про те як один неук з Румунії перекреслив почерком пера історичну науку про виникнення націй, тому на Св. Івана «мертві і живі і ненароджені» посилають автору цієї глупості десятки тисячі, а то й мільйони «поздоровчих» листів за його «революційну» історичну тезу.

«Вдячний» був би Юрій Івакін і за «відкриття», що нібито Тарас Шевченко «своєю творчістю демократизував європейську і світову літературу», бо це мало

радикальні наслідки в літературних колах часу. Як тільки письменники Європи, двох Америк і навіть далекої Австралії відчували демократичне «віяння», оновлюючий вітер з-над Дніпра, вони викинули на смітник фраки і циліндри, замінивши їх на кофухи і ягнячі шапки, а замість ходити до шикарних клубів і кав'ярень, стали завсідниками забігалівок, «де голота п'є», віддали своїм лакеям та службам маетки, а героями їх творів

став тільки простолюд. Чи не були вони і попередниками «української школи» в польській літературі, чи не надихнули вони і одного з членів австрійської цісарської родини стати українським поетом під псевдонімом Василя Вишиваного?

Подекотрі вчорашні представники аристократичної літератури навіть «покозачилися», переодяглись у жупани, поголили голови, залишивши на маківці тільки оселедець.

Прикро, дуже прикро, що не встиг Юрій Івакін розробити пародійно такі новаторські «відкриття»!

ПС. Варто би нашим читачам прочитати у названій збірці Юрія Івакіна гумористичний твір «Дурень – проблема соціальна чи біологічна?», в якому за круглим столом учені мужі обговорюють цю тему. І можна дати рацію проф. Скрегіт-Дубовному про те, що «історично доведено, що дурні існували на всіх етапах розвитку людства і, очевидно, існують вічно».

Михайло МИХАЙЛЮК

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România